179

1
Государственная ордена Ленина БИБЛИОТЕКА СССР имени В. И. Ленина

Масса а мехкашкара пролетараш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО
свет

Советски Союза Коммунистически партен Нохч-ГIалгIай областнойи Грозненски городскойи комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета а орган

КIиранди
30
НОЯБРЬ
№ 95 (2304)
1958 шу

Мах 20 кеп.

Коммунистически общество шерра хьалъяра йола программа

„ПРАВДА" ТIАРА ПЕРЕДОВАЯ

1958 шера 12 ноябре хинна Советски Союза Коммунистически партен Центральни Комитета Пленум ССКП XXI-ча съезде Н. С. Хрущевс ергйолча «1959—1965 шерашка халкъа боахам дегIабоалабара контрольни цифраш» яхача доклада тезисий проектага а «Школан вахарцара бувзам чIоагIбарахи мехка халкъа дешара система дIахо а дегIайоалаярахи» яхача ССКП ЦК-аи СССР-а Министрий Советеи тезисий проектага а хьежар, уж чIоагI а йир. ССКП ЦК-ас баьча соцамга хьежжа съезд хилалехьа шерра ювца йолаяьй Н. С. Хрущева доклада тезисаш а, хIаьта иштта школах йола ССКП ЦК-аи СССР-а Министрий Советеи тезисаш а.

14 ноябре араяьха ССКП XXI-ча съезде Н. С. Хрущевс ергйолча доклада тезисаш Iалаьмате чIоагIа гIаддахарца тIаийцар дерригача советски халкъо. Яьхача сийдолча коталоний итогаши вай мехка коммунизм хьалъяра Iалаьмате йоккхий перспективаш гучаяьхан долча цу исторически документо чIоагIа дог гIоздаьккхар низболча социалистически лагера мехкий къахьегамхой, дерригача дунен тIарча адамаша теркам тIабахийта да из хIанз.

Советски Союз дегIаяра сийдолча итогашеи сийлахь-йоккхача перспективашеи тешшавеш хьахьувкх мел гаьна хьалха гуш хиннав Владимир Ильич Ленин. Октябрьски социалистически революци хуллаш яьхад цо, «духхьал социализмангара хьа мара болалургбац чехкка, мабарра, бокъонца дуккхача наьха, бахача нахах дукхагIчар, хIаьта цул тIехьагIа бахача берригача наха а дакъа лоацаш бола общественни а цхьан сагаши а долча вахара массадолча доакъошка дIахьалхашка бувла болам». ХIанз дунен тIара берригa прогрессивни нах чIоагIа гIадбуг шоай даьй мохк лоаццача хана овлан тIара эргабаьккхача советски халкъа къахьегама денало, уж гIадбуг цIаккха ца хиннача тайпара чехка, бокъонца тIагIертта социалистически общество коммунизманга дIахьалхашка йодаш хиларо.

«Ший Коммунистически партена гонахьа кхотаденна советски халкъо хIанз вай мохк дегIабоалабара кердача, лоархIамеча ханага буга — коммунистически общество шерра хьалъяра ханага буга торо хулийташ доккха дукъ а даьккхад, Iалаьмате доккхий хувцамаш а даьд. Цу хана кертера декхараш хургда массе оагIорахьара а коммунизман материально-технически база хьаяра, вай Даьхен экономически тIемах лораяларей низ дIахо а чIоагIбара декхараш, цунца цхьана, тIа-тIа а дукхагIа дегIадоагIа советски халкъа эшаш дола материальни духовнии гIулакхаш дизза Iалашделга. ХIара сага сих продукци яккхара хьакъехьа дукхагIа дегIадаьхкача капиталистически мехкашта тIехьакхе а царел хьалха довла а деза яха исторически декхар практически кхоачашдергдола, капиталистически дуненцарча яхьа хоадам бергбола юкъ хургья цу ханах. Коммунистически парти, дерригa советски халкъ тийша да из декхар дика ка а йоалаш кхоачашдергхиларах», — йоах тезисаш тIа.

Из Советски Союз дегIайоалаяра кердача исторически юкъа, коммунистически общество шерра хьалъе йолаяра юкъа кIоаргга а къаьгга кхетавеш а дола гIулакх социализми коммунизми хьалъярах болча марксистски - ленински хьехама юкъе дихьа лоархIамера дакъа да. Цо цIаьхказа а цIаьхказа а тешал ду, ССКП XX-ча съезда соцамаш деш-деш кхоачаш а деш, партен ленински Центральни Комитето, бIарга ногIаро бIарга са лорадеш санна, марксистски-ленински теорен цIена сий лорадеш, коммунизм бахьан лоаттабеча практически къовсама гIулакха тIехь, керда исторически опыт йIаьхегIа яреи вахара чухь долча бакъдарийи ларда тIа из теори творчески дегIайоалаеш хиларах.

ТIема академеша арахецаш бола нах Кремле тIаийцача къамаьл деш новкъоста Н. С. Хрущевс аьлар хьатIадоагIача ворхI шера халкъа боахам дегIабоалабарах партес оттаяь программа вай мехка коммунизм хьалъярах йола Iалаьмате йоккха программа я аьнна. Цо белгалдаьккхар, ворхI шерара план — коммунизм хьалъяра хIанзарча этапа партен керда, къаьгга йола ленински генеральни лини я аьнна.

1959—1965 шерашка халкъа боахам дегIабоалабара контрольни цифраш кхы а йIаьхагIча хана оттаяьча, шийн кертера лостамаш а декхараш а Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен шовзткъа шу дизара хетаяь хиннача СССР-а Лакхехьарча Совета сессе йийцача перспективни плана кертера дакъа да.

Социалистически экономика, халкъа вахара хьал, культура кхы а кердагIа, низболашагIа айъелга белгалдоаккхащ, советски халкъо хIанзехьа а баьккхача боккхача обществеини производствон боарамагара хьайолалу Коммунистически парти.

Халкъа боахам дегIабоалабелга сихдеш бола эггара лоархIамера гIулакх хилар промышленностаи строительствонеи деш дола доал эргадоаккхаш тоадар, МТС-аш эргаяхар, колхозни строй дIахо а дегIайоалаярах дола балхаш. Партеси правительствоси даьча цу гIулакхаша а кхыча лоархIамегIарча гIулакхаша а наьха творчески инициативеи денали кердагIа, низболашагIа лакхдир, моттигерча партийни, советски, боахама органий лоархIам а уж бехктокхаме хилар а лакхдир.

Кердача, ворхI шерарча плана заданеш увттаеш парти хьайолаелар еза-йоккхача индустрен эггара тIех лоархIам ба яхача Ленина хьехама тIара. Цу индустрен кертера доакъош — металлурги, доагама промышленность, энергетика, хими — 1959—1965 шерашка эггара чIоагIагIа дегIадоагIаргда. Цу шерашка ерригача промышленноста валовой продукци 80 процент лакхлой производствон средстваш хьаелга 85—88 процент айлургда. 39 миллион тоннагара 65—70 миллион тоннага кхоачаш лакхлургда чон доаккхилга, болат 55-гара 86—91 миллион тоннага кхоачаш лакхлургда. ХIама ца эшаш кхозза дукхагIа арахецаргья химически промышленноста продукци, шоззанел дукхагIа доаккхаргда мехкдаьтта, пхезза дукхагIа йоаккхарг а я, хьа а ергья газ. 2—2,5 дукхагIа дегIадоагIаргда электроэнерги, йоаккхилга, машинаши металлах хIамаши елга — хIама ца эшаш шозза дукхагIа хургда.

Еза-йоккха индустри иштта дегIайоалаяро торо лургья экономикан дерригa доакъош дIахо а дегIадоаладе, халкъа боахам дегIабоалабеш хиланза яргйоаца пропорцеш а, хIаьта иштта производствон структурера дикалла хула хувцамаш а Iалащде. Эггара дукхагIа дегIадаьхкача капиталистически мехкаща машаре лоаттаеча экономически яхье котдовла эша ха лоацъергья вайна цу гIулакхаша.

Вай мехко еза-йоккха промышленность дегIайоалаеш баьккхача боккхача боарама а юрта боахам чехкка лакхбе партес увттадаь гIулакхаш толамца чакхдахара а ларда тIа хьахилар халкъа эша товараш укх гаргарча шерашка лоархIам боллаш дукхагIа арахеца эша хьал. Уж товараш хьатIадоагIача ворхI шера 62—65 процент дукхагIа арахеца лерхI.

Къаьстта шерра перспективаш хьаел ворхI шерарча плано социалистически юрта боахама къахьегамхоштта хьалхашка. Н. С. Хрущева доклада тезисаш тIа декхар оттаду бахача наха кхачан продукташи пачча-хьалкхенна эша кхыйола юртбоахама продукташи шортта хулийтаргйолаш юртбоахама белала ресурсаш чехкка дукхагIа ярна эша торо лу юртбоахама производство лакхъе. Белгалдаьккха да ворхI шу йисте доаллаш хIара шера 10—11 миллиард пунтага кхоачаш ялат дакхка; боамби, шекар доаккха свекла, лен, баьца даараш, сомаш боахилга лоархIам боллаш лакхде, дулх шоззеи шура 1,7—1,8-ззеи дукхагIа якхка.

Тезисаш тIа белгалдоаккх, халкъа боахама массадолча даькъе къахьегама овсарле лакхъяра, продукцен цхьа хIама еш дIабода къахьегами рузкъеи кIезигдара дешаш хIанз хьалхарча плане увттаделга. Iилманна а техниканна а кердагIа карагIдаьннараш, дикагIа йола опыт, производственни процессашта комплексни механизации автоматизации елга, предприятеш эргайоахилга а йолаш йола оборудовани тоаелга а юкъе доаладара наькъаца промышленносте ца-ах гаргеи строительстве 60—65 проценти къахьегама овсарле лакхъе лерхI хьатIадоагIача ворхI шера. Колхозашка шозза гаргеи совхозашка 55—60 проценти лакхъяла еза къахьегама овсарле.

ХьатIадоагIа ворхI шу мехка массайолча районашка, къаьстта малхбоалерча районашка, цIаккха ца хиннача тайпара гIишлонаш елга шерра доаржадаь ха хургья. Берригача халкъа боахамга дIайохийта паччахьалкхен капитальни вложенеш цхьа триллиони 940 миллиард — цхьа триллиони 970 миллиард сом хургья. ДIадахача ворхI шерца нийсйича капитальни вложенеш 1,8 дукхагIа лакх а лургья, хIама ца эшаш Советски Iаьдал эттача дерригача шерашка халкъа боахамга дIаяхараш миссел капитальни вложенеш а хургья уж.

Коммунистически партен ленински къамий политика нийса хилар къаьгга хьахьокха бакъдар да 1959—1965 шерашка СССР-а халкъа боахам дегIабоалабара контрольни цифраш тIа ерригача союзни республикай экономикеи культуреи дIахо а дегIайоалаяра хьашташ дизза а масса оагIорахьа а лоархIам беш хилар.

ВорхI шерарча плана Iалаьмате йоккхий заданеш кхоачашъяро дIадехаргда вай партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацеша тIагIертта организаторски кхетамеи болх бар боахам а культура а лакхъеча хьалхле лелаяра формаши методаши дIахо а тоаяр. Коммунизм бахьан лоаттабеча къовсаме советски халкъо керда толамаш доахаргхиларах бола тешам — миллионаш болча наьха творчески инициатива а денал а цIаккха ца соцаш дегIа дахьаш хилар, дерригача халкъа социалистически яхь кхы а шерагIа яржаш дегIайоагIаш хилар ба.

Советски нах шоай опытаца тийша ба, социалистически общество дегIаяра закон общественни производство дегIайоалаяра а къахьегама овсарле лакхъяра а ларда тIа халкъа вахара хьал хадданза тоалуш хиларах латтилга. Халкъа боахам дегIабоалабара контрольни цифраш белгалйоахаш, Коммунистически партес из гIулакх хьадоладу укх гаргарча шерашка къахьегамхой вахара хьал лоархIам боллаш лакхде лерхIача уйлан тIара.

Контрольни цифрех йолча доклада тезисаш тIа оттаяь я советски халкъа вахара хьал дIахо а лакхдара шерра йола программа. Цу программа лерхI: халкъа эша товараш делга чехкка лакхде; городашка а болхлой поселкашка а 15 миллион квартира, юртарча моттигашка 7 миллион гарга нах чубаха цIенош хьалде; Советски Союза национальни доход 62—65 процент дегIайоалае; юкъера лаьрхIача болх беча цхьан сага йоагIа болхлойи гIулакхерча наьхеи доходаш 40 процент лакхъе, хIаьта иштта колхозникашта йоагIа доходаш а 40 процентал кIезгагIа йоацаш лакхъе; балхах доагIача алапен порядок оттае а кIезгеи юкъереи алапи доагIача болхлойи гIулакхера наьхеи алапи лакхде а; пенсионни нах Iалашбар дIахо а тоаде; общественни кхачан а цхьадолча кхыча товарий а мах лохбе; берий яслеш, берий бешамаш, школан-интернаташ, хIаьта иштта боккхача наха дола цIенош дукхагIа хилийта.

ХьатIадоагIача ворхI шера эггара лоархIамера дола социальни гIулакх да балха дии балха кIиреи лоацдар. 1960 шера болхлойи гIулакхерча наьхеи балха ди 7 сахьата хургдолаш, хIаьта кIорани горноруднии промышленносте лаьттан кIалха болх беча кертерча профессей болхлой балха ди 6 сахьата хургдолаш чакхдаккха лерхI. ХIаьта 1964 шера денз 30—35 сахьата болх бергболаш, кIирах ши ди салоIаш а хургдолаш балха кIира оттаде лерхI, уж белгалдаьха гIулакхаш чакхдаьхачул тIехьагIа вай мехка хургда укх дунен тIа эггара лоацагIа дола балха дии эггара лоацагIа дола балха кIиреи.

Вахара хьал дIахо а лакхде аьнна белгалдаьхача цу гIулакхаша коммунизм котъяккхара тIехьа кхы а доккхагIа денал долашагIа къахьега дог урауvттаду дерригача советски халкъа. Советски наха дика кхетаду шоаш шоашта, шоай дукха езача обществона болх беш хилар. Къахьегамга хьежа хIама дIа-юха нийсдара социалистически принцип я Советски Союзе.

Советски халкъо шийтурпала къахьегамца хьалъю сийрда коммунистически общество. ХIама хьадеш бола сийлахь-боккха болх бар бахьан долаш обществон материальни рузкъа а хьаькъала ганзаш а дегIайоагIа, керда саг — коммунизм хьалъеш воалла кхетам а денал а дола саг хьахул. Коммунистически партес хьалкхеваь советски саг — низ бола индустри, вай колхозни строй хьаерва, кIаьд а ца луш, керда, социалистически культура лакхъеш воаллар ва из. Дуне цецдоаккхаш дола вай экономически чIоагIа дегIадахкар, хадданза тоалу къахьегамхой вахара хьал, дунен тIа эггара хьалха Лаьттан спутникаш хьаяьча Iилманои техникои яьха Iалаьмате йоккхий коталонаш — миллионаш а миллионаш а болча къахьегама наха творчески инициативеи денали гойта цIаккха ца хинна паргIато енна, вай халкъа йIаьхий таланташ йизза дегIаяхкийта социалистически строй толашагIа хиларах дола къаьгга тешал да.

Вай обществе доал деш йола марксистски-ленински идеологи советски наха дуне кхетадара лард я. Сийлахь-боккхача Ленина васкеташ кхоачашдеш, вай партес коммунизм хьалъелга массаза а кхетама балха декхарашца дийзад. Iалаьмате боккха лоархIам болаш хургда коммунистически партес берригa къахьегамхой, къаьстта хьатIакхувш йоагIа тIехье, коммунистически уйланца кхетаяра, боахама а культуран а дерригача доакъошта эша чIоагIа дийша а говзал йолаш а йола кадраш кийчъяра хьакъехьа увттадаь гIулакхаш. Новкъоста Н. С. Хрущева доклада тезисаш тIа а ССКП ЦК-аи СССР-а Министрий Советеи «Школен вахарцара бувзам чIоагIбарахи мехка халкъа дешара система дIахо а дегIайоалаярахи» яхача тезисаш тIа а оттадаь уж гIулакхаш кIоаргга раьза а долаш тIаийцад советски халкъо.

СССР-е коммунистически общество шерра хьалъярах йола программа дунен халкъашта юкъе боккха лоархIам болаш я. Советски Союза халкъа боахам дегIабоалабара ворхI шерарча плана тIа я социализмо капитализманца лоаттаеча машара яхьа кертера этап. ХьатIадоагIача ворхI шера лаьрхIа варгвоацаш лакхлургба сийлахь-йоккхача социалистически лагера низ. 1965 шера социализман мехкаша арахецаргья дунен тIа мел йоаккхача ерригача промышленни продукцен ах совгIа продукци, цо дикка чIоагIдергда дерригача дунен тIарча машар бехарий гIулакхаш. Китаян къахьегамхой уйлаш дика аьлар пекински цхьан заводерча токаро Чжан Фу-цина. Цо аьлар: «Тха берригача болхлоша хIанз ювцаш я ССКП ЦК-а Хьалхарча секретара нов. Хрущева доклада тезисаш. Сона хетачох, из деш ба адамий ираз бахьан къовсам лоаттабу боккха низ Советски Союзах лерхIа дунен тIа мел бола къахьегамхой а».

1959—1965 шерашка СССР-а халкъа боахам дегIабоалабарах йола контрольни цифраш араяхаро капиталистически дунен тIа берригa доттагIий кIоаргга гIад а бигар, социализман берригa моастагIий корзагIа а баьхар. «Нью-Йорк таймс» яхача американски газето яздора: «40 шу хьалхагIа тIехьабисаь мохк хинна Россия экономически чехкка дегI дара хьакъехьа хьокхам телаш хургья. Цо, шеко йоацаш, кIоаргга уйла яйтаргья капитализм латтача хьалашка къелахкIалхарадовла ца могача халкъашка. Советски Союзе вахара хьал чехкка дагIадара коммунистически системо дукхагIа политически тIаозаргба нах». Гой сонах кхер империалисташ!

ССКП XXI-ча съезда кийчо яра а ССКП ЦК-а Центральни Комитета Пленумо могадаь документаш дуццара а хетаяьча собранешкеи митингашкеи укх деношка миллионаш болча советски наха шоай Даьхе бахьан, шоай ленински парти бахьан патриотически доккхал а деш, дувц ворхI шерарча планах.

Вай парти ший XXI-гIча съезда накъа йода кердача сийлахь-йоккхача коталонашца. ССКП XX-гIа съезд хинначул тIехьагIа хьайоагIа ха белгалъяьлар дIахо а партен хIама вIашагIтохареи хьалхле лелаяреи лоархIам лакхбаларца, партийни вахара хьалхле лелаяра а нормай а ленински принципаш юхаметтаоттаярцеи уж дегIайоалаярцеи, партийни наьха а дерригача вай халкъа а денал айдаларца. Ший лар тIа ленински генеральни лини чакх а йоахаш, вай партеси цун Центральни Комитетои цхьа барт а болаш йохайир партен XX-ча съездо белгалъяьккха курс йохае, Советски мохк дегIабоалабар юхаоза, из ленински новкъара баккха гIийрта Маленкова, Кагановича, Молотова, Булганина, царех дIакхийттача Шепилова партена духьалара фракционни группа.

ССКП XX-ча съезда исторически соцамаш кхоачаш а деш, марксизман-ленинизман сийлахь-боккхача хьехамца кийчъенна вай парти кхы а айхагIа кхотаелар ленински Центральни Комитета гонахьа, кхы а чIоагIагIа чIоагIдир цо ший хадаргдоаца халкъацара бувзамаш, дерригдунен исторически коталонашка а дигар цо из.

Советски Союза Коммунистически партес лаккха айяь дIахьу котало йоаха марксизман-ленинизман байракх, майрра дехк кхоаненга долха наькъаш, тешшаме буг вай мохк коммунизм котъяларга.

ССКП обкомеи НГIАССР-а Министрий Советеи

ССКП обкома бюроси НГIАССР-а Министрий Советои соцам баьб дIаюха тела. ЦIе байракх жа леладареи тха даккхареи болх дикагIа дIабихьача Шелковски района яла. Шелковски района колхозашеи № 6 йолча совхозои хIара устагIанна тIера 4,9 кг тха лергад. Юртбоахама пайда эцача лаьттай 100 гектараца лаьрхIача 465 кг тха лергад. Паччахьалкхенна тха дIадалара план кхоачашъяьй 105 процент, хIара 100 устагIан сих хьахиннаб 94 Iаьхарг. Колхозашеи № 6 йолча совхозои Iалашдаьд жа Iана даа дезача доакъарцеи помещенешцеи.

Обкома бюроси НГIАССР-а Министрий Советои белгалбаьб Наурски, Каргалински районий колхозий а г. МагIалбика «Кавказ» цIи йолча колхоза а жа леладара дика болх.

Партен XXI-ча съезда сийна

Кердача толамашца накъа гIоргда партен съезда

Шера план кхоачашъяьй

Ачхой-Мартановски совхоза хьайбаш леладераша партен XXI съезда сийна социалистически яхье а баьнна доккха толамаш даьхад. 14 ноябре паччахьалкхенна шура дIаялара шера йола план кхоачашъяьй районо, хIаьта из ди тIакхоачаш цар дIаенна шура дIадахача шера енначул 4500 центнер дукхагIа я. Ер шу чакхдалалехьа 1200 центнер шура дIалургья цар. Района совхозаш хьайбашта эшаш дола гIожа, моша, концентрированни доакъар Iалашдаь яьннай. Хьайбаш леладерхой шоай берригa низ тIабахийта болх беш ба хьайбаш дика Iангара дахарна.

Партен Ачхой-Мартановски райкома секретарь
П. КРУТОВ.
Райисполкома председатела заместитель
Д. ИСАЕВ.

Дог гIоздаларца къоабалъю тезисаш

Наьсарен района промышленни предприятешка, совхозашка чIоагIа дог гIоздаларца къоабалъю ССКП XXI-ча съезде новкъоста Н. С. Хрущевс СССР-а халкъа боахам 1959—1965 шерашка дегIабарна контрольни цифрех ергйолча доклада тезисаши школан вахарцара бувзам чIоагIбарахи мехка халкъа образовани дIахо дегIайоалаярахи ССКП ЦК-и СССР-а Министрий Советеи тезисаши.

27-ча ноябре «Октябра 40 шу» яхача совхоза 1-ча отделене хьагулбелар отделенен болхлой, механизатораш. Къамаьл даьча отделенен управляющес нов. Арсамаков ИбрахIима дийцар отделенен болхлоша укх деношка тезисаша дог гIоздаккхарца хьинаре къахьегилга. Отделенен коллективо де мел дезар дергда, йоах н. Арсамаковс, — шийга кхоачача даькъе ворхI шера план ханал хьалха кхоачашъярна.

Библиотекан заведующи волча нов. Гилисхановс ший къамаьлаца дег тIара къоабалдир школан вахарцара бувзам чIоагIбарахи мехка халкъа образовани дIахо а дегIайоалаярахи йола тезисаш. Дуккха а болх бе безаш я Долакха-юртара интеллигенци наха юкъера дешар ца ховлга дIадаккхарна, цудухьа эшаш дола хьал оттаде деза цар болх барна. Дешар ца ховш цхьа саг хила йиш яц вай юрта, хIаьта из декхар юртарча хьехархоша, интеллигенцес толамца кхоачаш а дергда.

Собране хиннараша дег тIара къоабалдеш тIаийцар ССКП ЦК ноябрьски Пленума исторически документаш.

Т. ЦОРОЕВ.

Мехкарча кагирхощца

Москва—Сортировочни депон роликови цеха комсомольцаша доладаьр хьаллаьцад вай республикан комсомольцашеи кагирхошеи.

«Грознефтезаводстрой» СМУ М. Говоров керте латтача комсомольски-кагирхой бригадан штукатураша ССКП XXI съезда сийна социалистически яхье а баьнна, дош деннад: сменах йоагIа нормаш хIара денна шишша сахьат хьалхагIа кхоачашъе, гIишлош хьалъеча дIайолха материалаш планаца нийсйича 4 процент кIезигъе, 15 эзар сомал кIезигагIа пайда баргбоаца рационализаторски предложенеш яла а уж балха юкъе яхьа а. Цул совгIа «Грознефтезаводстрой» СМУ коллективо лаьрхIад хIара сагага шишша-кхоккха говзал Iомаяйта, укх шин-кхаь шера берригa болхлой 7-10 класс яьккха хилийта. Къона гIишлош хьалъераш балха тIа, дешача, цIагIа махулла коммунистически гIулакхаш доаххаш хила беза; шоай хьинар, шоай низ кхетам болаш дIаахийта беза.

БIеха дараш ца дувцаш, къаракъ ца мелаш, новкъосташта гIо деш, цIагIа а ара а дика оамалаш йолаш хила веза коммунистически къахьегама бригадан член.

ВЛКСМ обкома инструктораш:
А. ПИСАРСКИЙ,
В. ДЕНЕЖКИН.

Наьсарерча мельзаводе

Шоатта ди да. Хьинаре къахьийга ди йистедаьннад. Къаьгга хьежача малхо бIаьсти санна лаьтта дIоахду наьха дог гIоздоаккхаш. ЦIей деадеш санна кадай ба нах. Наьсарерча мельзавода доккхача коа вIашагIбетталуча болхлошеи гIулакхерча нахеи ювцараш ССКП XXI-ча съезде новкъоста Н. С. Хрущевс СССР-а халкъа боахам 1959—1965 шерашка дегIабарна контрольни цифрех ергйолча доклада тезисаш я.

Наха шоашта хетар, шоай планаш ювц. ХIаьта массазза а санна, боккха лоархIам бола гIулакхаш дувцаш, вай халкъа безам хул коммунисташа — партес яхачунга ладувгIа. Йоккха йоаца мельзавода парторганизацен секретара кабинет готта хул дукха нах хьагулбаларах. Къамаьлаш долалу. Завода директора нов. Чопанов Османа дувц, ССКП ЦК ноябрьски Пленума, исторически лоархIам болча документаша дог ураоттадаьча завода болхлоша ноябра план 21 ноябре 130 процент кхоачашъяьлга. Мальсагов Iалаудина бувц ялат хьаийдеча болхлоша беш бола дика болх, къаьстта белгалъю цо лаборантка Ужахова Соня, приемщик Инаркиев Хасолта.

Партбюрон секретара дувц, заводе коммунистически къахьегама бригадаш вIашагIъехкилга, цу бригадай бригадираша нн. Камузоевси Мальсагов Идрисеи шоай коллективашца цхьана балха толамаш гойтилга.

Дош лу грузчикай бригадан бригадира нов. Цечоев Беслана. Цо дех шоай бригада коммунистически къахьегаман бригада лархIар. Из дош новкъосташца дийца а дийца къоастадаь да тха, — йоах н. Цечоевс.

Наьсарерча мельзавода берригa болхлой чIоагIа тешаш ба Коммунистически партен хьалхленца ворхI шера план ханал хьалхагIа кхоачашъергхиларахи вай мехка коммунизм хьалъергхиларахи.

Р. ГОЙГОВ.

МагIалбика къахьегамхой дош

МагIалбика предприятешка, учреждененшка, организацешка боккхача безамца ювцаш я ССКП XXI-ча съезде Н. С. Хрущевс ергйолча доклада тезисаш. Цу хьакъехьа дуккха къамаьлаш хул «Ингушски», № 4 йолча, «Алханчуртски» совхозий болхлой дIаэттача моттигашка.

Юрта къахьегамхошта уж лоархIаме дола документаш дIадовзийт лектораша, агитатораша, докладчикаша. Совхозий болхлошеи колхозникашеи шоай дег тIара могаю 1959—1965 шерашка СССР-а халкъа боахам дегIабара контрольни цифраш, хIаьта шоай боахамий масса доакъош чехкагIа дегIадарца дакъа а лоац.

Боахам чIоагIа пайдане хургба

«Ингушски» совхоза 5-ча отделенен коллективо ССКП XXI-ча съезда сийна йолаеннача социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхар. Цунна совхоза дIа-юа тела ЦIе Байракх еннай. ПхелагIча отделенен болхлой боккхача къахьегамо вIаштIехьадалийтар хIара гектара тIара 400 центнер мошача хьажкIий яха. Цудухьа цар кийчаяьй шоай хьайбашта 5000 тонн башха дикача силоса.

Хамчиев Увайса, Гуражев Ювсапа, Хасиев Беслана, Яндиев ИбрахIима звеноша гектара тIара 40-55 центнер томараш тIехьа хьажкIий яьхар. Цунца совхозо паччахьалкхен план ханал хьалха кхоачашйир.

— Барттайна, шоай низ кхо ца беш тха болхлоша къахьегарах тоъала дукха кийчде вIаштIехьадаьлар тха доакъар, — йоах бригадиро Картоев Солсас. — ХIанз дикача толамашца жоп долалургдолаш да тхо хьатIадоагIача ворхI шера план кхоачашъеш а. Тха боахам пайдане хила а беза, из хург а ба. ХIара болхло кийча ва хьатIадоагIача ворхI шера халкъа боахам дегIабара контрольни цифраша лерхIаш дар сийленца кхоачашде.

75 шу даьннача Яндиев Бексолта йоах:

— Боккхача теркамца ладийгIар аз Никита Сергеевич Хрущева доклада тезисашка. Контрольни цифраша лерхIаш мел дар кхоачащдаь вай даьча, Советски наьха хьалторо лоархIаме айлургья. Из доккха гIулакх вай массане а кхоачашде дезаш да. Аз айса дош лу из бахьан долаш сайна могар де.

Американа тIехьакхуврга вай

— Американна тIехьакхуврга вай! — дерригхалкъан из тIахьехам раьза хинна тIаийцар № 4 йолча совхоза болхлоша. Къаьстта айбелар цу тIахьехама лоархIам съезда хьалхарча деношка, хIаьта хIанз, ССКП XXI-ча съезде Н. С. Хрущевс ергйолча доклада тезисаш ювцача хана.

— Берригa тха болхлой, уж миччахьа болх беш бале а, шоай низ кхобеш бац укх шера хIара 100 гектар лаьтта лаьрхIача 100 центнер шура яккхарна, — дувц хьайбаш лелаечар бригадиро Ашракаев Михаила.

Укх шера совхозо дулх кийчдаьд соахкарчул шозза дукхагIа. Итт бетта лаьрхIача паччахьалкхенна дIаденнад оаха 868 центнер дулх, хIара Iаттагара яьккхай 1687 килограмм шура, хIара котама сих 97 фуъ а деннад дIа.

— ХIара 100 гектар лаьтта лаьрхIача оаха 100 центнер дулх а даьккхад, — йоах № 4 йолча совхоза директора нов. Глебовс, — хIаьта 150—175 центнер шура а йоаккхаргья оаха. ХьатIадоагIача шера тхо хьожаргда кхы а дукхагIа юртбоахама продукташ кийчъе а царга дIабода мах лохбе а.

П. ГАГИЕВ.

Грозненски мехкдаьттан Iилма-тохкама института болхлошта НГIАССР-а Лакхехьарча Совета Президиума „Сийлен грамота" яларах дола

Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума
УКАЗ

Мехкдаьттан промышленноста керда техника кийчъеш а из балха юкъе йоалаеш а доккхий толамаш дахарах Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республикан Лакхехьарча Совета Президиума «Сийлен грамота» лойда Грозненски мехкдаьттан Iилма-тохкама института укх болхлошта:

Артемьева Ольга Александровна — лабораторен начальника.

Анохин Василий Михайлович — инженера.

Богданов Николай Филиппович — лабораторен начальника, технически Iилма кандидата.

Букс Зинаида Петровна — Iилман лакхерча болхлочоа, технически Iилма кандидата.

Лошкарев Кирилл Иванович — лабораторен начальника.

Николаев Виктор Михайлович — Iилман лакхерча болхлочоа, геолого-минералогически Iилма кандидата.

Орел Константин Маркович — инженера.

Попелышко Георгий Александрович — слесара.

Рябов Георгий Максимович — оператора.

Светозарова Ольга Ивановна — лабораторен начальника.

Старостин Иван Иванович — Iилма лакхерча болхлочоа, химически Iилма кандидата.

Тюпа Николай Павлович — слесара.

Хачатурова Вергине Акимовна — лакхерча техника.

Шаньгин Николай Николаевич — технически Iилма кандидата директора заместитела.

Шаньгин Андрей Николаевич — Iилман лакхерча болхлочоа, технически Iилма кандидата.

Шеленков Владимир Федорович — слесара.

НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Заместитель **А. ТЕПСАЕВ.**

НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь **М. КОМАРОВ.**

Грозненски мехкдаьттан Iилма-тохкама института болхлой Нохч-ГIалгIай АССР-а Iилмани техникани цIи хезачарна сийлен цIи тилларах дола

Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума
УКАЗ

Грозненски мехкдаьттан Iилма-тохкама института мехкдаьттан промышленносте керда техника кийчъеш а из балха юкъе йоалаеш а доккхий толамаш дахарах Iилмани техникани заслуженни болхлой сийлен цIи туллийла Грозненски мехкдаьттан Iилма-тохкама института укх болхлоех:

Америк Борис Карлович — отдела начальник, технически Iилма кандидат.

Бабуков Александр Георгиевич — Грозненски мехкдаьттан Iилма-тохкама института директор, технически Iилма доктор — профессор.

Баранов Владимир Сергеевич — лабораторен начальник, технически Iилма доктор — профессор.

Дорогочинский Акивий Зиновьевич — Iилман балха директора заместитель, химически Iилма доктор — профессор.

Мачинский Евгений Константинович — лабораторен отдела начальник, технически Iилма кандидат.

Митрофанов Михаил Григорьевич — отдела начальник, технически Iилма кандидат.

Хуциев Александр Александрович — лабораторен начальник, геолого-минералогически Iилма доктор — профессор.

Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Заместитель **А. ТЕПСАЕВ.**

Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь **М. КОМАРОВ.**

Районни партийни конференцешкара

Даьхача толамех кхоачам ца беш

Отчетни хана чухь дикка толамаш даьхад Грозненски районе юрта боахама производстве а промышленни предприятешка а. Района колхозашеи совхозашеи ханал хьалхагIа кхоачашъяьй ялат, гилуаргаш, бьаца даараш, дулх, шура, тха, фуэш кийчдара паччахьалкхен план. ДикагIча хана дIадийнад гурахьа дув ялаташ. «Правобережни» мехкдаьттан управленен коллективо мехкдаьтта даккхара 10 бетта план 106 процент кхоачашъяьй, планал совгIа дуккха а тоннаш мехкдаьтта даьккхад. Шоай планаш тIехкхоачашъяьй механизированни карьера боахама, Грозненски лесхоза, ДСР-12, Ермоловски элеватора коллективаша.

Паччахьалкхено Iалаьмате чIоагIа новкъостал дарца доккхий балхаш даьд шоай дай мехка цIабаьхкача нохчаштеи тIалгIаштеи баха ховшагIо деш.

Района экономика дегIайоалаярна даьха толамаш айхха дувзаденна да организационни - партийни а партийни-политически а болх тоабарца.

Даьр кIезига дац. Цхьабакъда конференце доклад яьча ССКП Грозненски райкома секретара нов. Филипповс а делегаташа а дукха теркам тIабахийтанзар даьхача толамашта. ХIанз а дукха кхоачамбоацараш да колхозий, совхозий, РТС, промышленни предприятей, транспорта, советски учреждений, первични парторганизацей балха юкъе. Къайла ца кхухьаш духхьал дIадувцар уж конференце.

Коммунисташа нн. Волковс, Решидовс, Инякина, Горшеневс, иштта кхычар белгалдир, 100 гектар лаьттан тIара лаьрхIа колхозашкеи совхозашкеи хIанз а ялатий хьувкъамаш, шура, дулх доаккхилга лоха хилар.

Партен райкомои райисполкомои, — йоахар конференце къамаьлаш даьраша — кхоачам боллаш къовсам лоаттабац лаьтта леладара культура айярна, къахьегама овсарле лакхъярнеи юртбоахаман продукцех дIадодар лохдарнеи.

Делегаташа нийса белгалдора промышленни предприятешта кулгалдарна партен райкома балха юкъера кхоачамбоацараш. Делегаташа чIоагIа критика йир ССКП райкома пропагандани агитацени отдела балха.

Гойтара а кепа йоазонца еча а агитацеца хIанз а мела дIабовзийт производствон новатораш, майрра критика яц лодараштa, къахьегама дисциплина, общественни порядок телхаераштa. Политически болх лелабара цIенхоштара кхоачамбоацар да из вахарца бувзаш ца лелабар.

ЧIоагIа уйла тIайохийташ, бокъонца партийни йоакхо еш дийцар конференцен делегаташа школьникаш, кагирхой коммунистически уйланца хьалкхебар.

— Оаха, советски педагогаша, гIаддахарца тIаэц халкъа образованен система эргайоаккхилга, хIаьта из гIулакх шийй ханнахьеи нийсеи отта а даьд, — аьлар № 6 йолча школан интерната директора нов. Белоножкос.

Цу хьакъехьа партеси правительствоси де лерхIача лоархIамеча гIулакхаша хььдда айдергда халкъа дешара система тоаелга, школан вахарцара бувзам чIоагIбелга.

ХIанз цIаккха а ца ийшача тайпара партийни организацей гIо эш школанна, дезалла хьалкхувш йоагIа тIехье коммунистически сакхетам болаш, къахьегамца безам болаш хьалкхеярна.

Конференце хиннараша шоаш даьча къамаьлашца бIайхача безамца тIаийцар «СССР-а халкъа боахам 1959—1965 шерашка дегIабарна контрольни цифрех» ССКП XXI-ча съезде новкъоста Н. С. Хрущевс ергйолча доклада тезисаши «Школан вахарцара бувзам чIоагIбарахи мехка халкъа образованен система дIахо а дегIайоалаярахи» ССКП ЦК-и СССР-а Министрий Советеи тезисаши.

Конференце къамаьл дир ССКП Нохч-ГIалгIай обкома юртбоахаман отдела заведующес нов. Юрченкос.

Конференцен решене белгалдаь да колхозий, совхозий, промышленни предприятей экономика дIахо дегIайоалара, райкомеи первични парторганизацейи политически болх тоабара, из боахама балхах хьакъалца бувзаш лелабара де дезараш.

Керда хержача ССКП райкома пленумо райкома секретараш хержар нн. Филиппов, Магомедов, Коробова.

Ф ВАСИЛЬКОВ.

Доккхий да кхоачашде деза декхараш

Укх деношка чакхъяьлар Ленински района XVI-гIа партийни конференци.

Конференце отчетни доклад яьча ССКП Ленински райкома хьалхарча секретара нов. Правенькес белгалдир отчетни хана чухь ССКП XX-ча съезда исторически решенеш кхоачашъеш партен райкомо а первични партийни организацеша а шоай болх тоабаь хилар. Цо дика гIоддр района боахам а культура а хьалъярна. Валови продукци арахецара 10 бетта план 103,1 процент кхоачашъяьй района промышленносто. Районе хьал а даь нах чубаха дIаденнад 15 эзар квадратни метр цIенош. Шоай болх дикагIа лелабу школаша, лакхерча дешара заведенеша, культурни учреждененеша.

Райкома отчетни доклада тIа а делегаташа даьча къамаьлашца а увттадаь керттерадар 1959—1965 шерашка мехка халкъа боахам дегIабарна советски халкъо лоаттабертболча къовсама юкъе коммунистийн района берригача къахьегамхойи моттиг къоастаелга дар.

ССКП ЦК ноябрьски Пленума исторически решенеша дог гIоздаькхача къахьегамхой къахьегама а политически а уйла лакхъялар белгал а деш делегаташа нийса йоахар, ворхI шера план кхоачашъелга юкъарчал доацаш предприяте, стройке, колхозе, совхозе, Iилман учреждене чакхдаккха дезилга.

Кхоачашде дезаш доккхий декхараш хиларца бийза бувцар делегаташа отчетни хана партен райкомо баь болх, делегаташа дувцар наха юкъера организаторскии политически болх дIахо айбарна, боахам, культура хьалъярна кулгал делга тоадеш партен райкомо де деза балхаш, белгалдора хIанз а долаш дола цIенхоштара кхоачамбоацараш.

Къамаьлаш даьча нн. Перепичаевс, Горошковс, Павловс, Зацепилина, Минаевс, Шауловс, иштта кхычар белгалдир, партен райком промышленни предприятей, къаьстта тIехьаюсарий балхага кхоачам боллаш хьежаш ца хиннилга. ВорхI предприятес (ДОК-а, мебельни фабрикас, обувни фабрикас, №1 йолча кирпишкий заводо, иштта кхычар) укх шера итт бетта планах йоагIачул 11 млн. сомал кIезигагIа продукци арахийцай, къахьегама овсарле лакхъяра план кхоачашъяьяц 10 предприятес, 6 предприятес арахецача продукцета дIабода мах 45 млн. сома лакхбаьб.

Конференце критика йир совнархоза, республикан промышленни министерствашта, царгара хьадийхар планаш увттаелга а предприятешта эша материалаш лоаттаяра а болх тоабелга.

Делегаташа чIоагIа уйла тIайохийташ дийцар коммунистически уйла йолаш нах хьалкхебара юкъе дола кхоачамбоацараш. Партен райкомо районера берригa нах чулоацаш лелабаьбац агитационнии пропагандистскии болх, райкома секретараша, бюрон членаша бахача наха юкъе политически докладаш кIезига яьй. ССКП ЦК ноябрьски Пленумо белгалдаьча тайпара къахьегамхой къаьстта хьалкхувш йоагIа тIехье коммунистически уйланца хьалкхеяр партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацей балха юкъера керттера декхар да.

Наха юкъера идеологически болх тоабара наькъаши долаш дола кхоачамбоацараши дувцаш къамаьлаш дир делегаташа нн. Авдейкина, Аверьяновс, Жулавс, Шиповс, Кравченкос, Кригера. Цар партен райкомагара дIадийхар берригача идеологически балха кулгалделга овлан тIара хувцар, ССКП XXI-ча съезде новкъоста Н. С. Хрущевс 1959 — 1965 шерашка СССР-а халкъа боахам детIабарна контрольни цифрех ергйолча доклада тезисаша оттадеча декхараша дIабехача боарам тIа из баккхар.

Партен райкома секретара нов. Правеньскес а делегаташа а дийцар школашка, юкъереи лакхереи дешара заведенешка долаш дола кхоачамбоацараш.

«Школан вахарцара бувзам чIоагIбарахи мехка халкъа образованен система дIахо а дегIаярахи» йола ССКП ЦК-и СССР-а Министрий Советеи тезисаш ювцаш делегаташа дуккха а предложенеш йоалаийр. Къамаьл даьча Грозненски мехкадаьттан института директора заместителa нов. Симонянца динза даргдоацаш лерхI, «Гипрогрознефта», Грозненски Мехкдаьттани Iилмантохкамеи институтий болх вIаши бувзилга совнархозо Iалашделга. Мехкдаьттан институте дешара ха ялх шу оттае еза, йиълагIча курсе деша баъIаш студенташ бIарчча шера практике хургболаш. Газови гIулакхеи мехкдаьттан химени факультеташ вIашагIйохка еза ха хьаэттай. Нохч-ГIалгIай педагогически института кафедран заведующи волча нов. Дулерайна предложени йоалайир педагогически институте эрсий, нохчий, гIалгIай метта а литературан а Iилман болхлой кийчберг-болаш аспирантура йиллеи физико-матетически факультета школашка математикеи черчении, физикеи производствон ларди хьехаргйола хьехархой кийчбергболаш цун болх эргабаккхеи безарах.

Конференце къамаьл дир ССКП Нохч-ГIалгIай обкома секретара нов. Чахкиевс. Цо Ленински района партийни организацена хьалхашка боккхача лоархIамера декхараш оттадир. Нов. Чахкиевс шийй къамаьл чакхдоаллаш аьлар, боахам а культура а хьалъяра ворхI шера плано оттадергдола исторически лоархIам бола декхараш толамца кхоачашдарна района къахьегамхой оарцагIа баха коммунисташта могаргхиларах партен областан комитет тешаш йолга.

Керда хержача райкома пленумо ССКП Ленински райкома секретараш хержар нн. Правенький, Галкова, Аверьянов.

Т. ТЕБОЕВ:

ЙоаггIача тайпара хьалхле лелаяро доккхий балха толамаш доахийт

Сунжерча коммунисташта а берригача къахьегамхошта а дIадаха отчетни шу чакхдаьлар цар берригa низ тIа а бахийта хьинаре къа а хьегаш ССКП XX-ча съездо даь социамаш толамашца кхоачащдаь. Даьхенна дика къахьегаш керда къахьегама толамаш даьха шу санна. Шерра яьржай районе аргIагIа йоацача партен XXI-ча съезда сийна йолаь социалистически яхь. ЧIоагIа дог айдаларца гIадбаха хезар Сунженски районерча къахьегамхошта дукха ха йоацаш беррига чахага дIайовзийта йола цу съезде нов. Н. С. Хрущевс ергйолча доклада 1959—1965 шерашка СССР халкъа боахам дегIабоалабарах йола контрольни цифраш ювца тезисаш.

Сунженски района юртбоахам лакхлуш боагIа. МТС-ш эрга а яьха техника колхозашта дIаяларца колхозникий творчески инициатива лакхъеннай, хIаьта керда кхоачамаш гучадувла даьннад. Дика хьийкъад укх шера районе ялат, хIаьта укх шера миссел дукха паччахьалкхенна ялат дIа а деннадац районе. Районерча колхозаша укх шера ханал хьалха кхоачашъяьй паччахьалкхенга гидуаргаши, овощаши, сомаши, фуаши кхыйола юртбоахаман продукташи йохкара планаш. ХIара Iатта 18 тонн кхоачаш силос Iалашъяьй, хIаьта хIанз доахан дIайха а диза а Iангара даха кийчо йира хьинаре къахьегаш ба колхозникаш. ДикагIа йолча ханашка дIадийнад озими ялаташ.

Отчетни хана партен райкомо берригa шийй болх партен XX съездо дIадийхаращца нийсбеш а уж кхоачаш деш а лелабаьб. Цудухьа хьалхле лелаяра стиль а методаш а тоае, коммунистий хьинар лакхде, цунга хьажжа боахаман-политически декхараш кхоачащдеча доккхий толамаш даха вIаштIехьа а даьннад райкома.

Районерча промышленни предприятеша валови продукци арахецара итт бетта йола план тIехкхоачашъяьй, хIаьта арахийца продукци соахка цу хана хинначунца нийсйича дуккха а дукхагIа я. Промышленни продукцета дIабода мах планал тIех лохбарца 43 миллион сом ахча кходаьд. Йоккха производственни котало яьккхай «Сунжанефть» НПУ промысла болхлошеи специалисташеи а. Республике эггара хьалха 16 октябре шера йола мехкдаьтта даккхара план кхоачашъяьй эксплуатационникаша. Дика къахьегарца белгалъяьнна я коммунисташа нн. Еремеевси Минеевси хьалхле лелаеча бригадий коллективаш. Съезда хьалхарча яхье а баха шу йисте даладехьа дуккха эзараш тоннаш «Iаьржача дошол» яла лаьрхIа ба нефтяникаш.

Уж дерригаш а белгалдаьха дар райкома секретара нов. Б. С. Чадовс XXI районни партконференце яьча партен райкома отчетан-доклада тIа.

Докладчика а пренеех къамаьлаш даьраша а, районе латтача дикача гIулакхашка хьажжа, районерча промышленни предприятейи юрта боахамеи кхоачамбоацараш а гуча даьхар, хIаьта уж кхоачамбоацараш дIадахара дикагIа дола наькъаш а белгалдир.

Районерча промышленни предприятеша дIаяхача кхаь квартала къахьегама овсарал лакхйира задани 105 процент кхоачашъяьй. Цхьабакъда цхьайола предприятеш а къаьстта цехаш а шоай заданеш кхоачаш ца еш йисай. Къахьегама овсарлен итт бетта йола план кхоачашъяьяц Ассиновски консервни заводе, Серноводски минеральни хин заводе, Первомайски леспромхозе, «Сунжанефть» НПУ механически мастерске. Арахецача продукцех дIабода мах лохбара план кхоачашъяьяц кхы йиъ предприятес а.

Дукха кхоачамбоацараш да строительни организацей балхаца а. Района территоре тIа гIирсаш хьалдара балхаш деш я «Сельстрой» треста СМУ-2, «Кавэнергомонтаж», «Чечингстрой» треста СУ-3. Мела вIашагIбелла ба цига строительно-монтажни болх, стройматериалаш кхояра бизза къовсам лелабац. СУ-3 (нач. нов. Алахвердов) йиллача хана йистеяьккхаяц цхьаккха а объект. Района больницеи пищекомбината цехаши йисте йоахаргьа аьна йилла ха а дIаяхай.

Йоккхий торонаш я Сунженски районе моттигера стройматериалаш Iалашйира. Районе дукха гIирсаш хьалдеш латтарца уж материалаш чIоагIа эшаш а я, къаьстта кирпишк (йоттар а цIен тIа юллар а). Кирпишк арахецилга чIоагIа мела лел районе, хIаьта арахецаш йола кирпишк во а я. ГIуми, цIенош хьалдотта кхереи, жагIеи кийчбелга а во вIашагIделла да районе. Уж кхоачамбоацараш белгалдир къамаьл даьча делегата нов. Рисухина.

Дукха кхоачамбоацараш да «Сунжанефть» чуйоагIача Карабулакерчен Ачалкхерчеи бурувтохара конторий балхаца а. ЧIоагIа лоха да цар къахьегама хьокхамаш. Материалаштеи химреагенташтеи перерасход ю, хIаьта къахьегама гIулакх во вIашагIделла да, болхлой къахьегамеи технологическии дисциплина лоха я. Цудухьа «Сунжанефть» буровикаша бурувтохара итт бетта йола план 72 процент мара кхоачашъяьяц.

Уж кхоачамбоацараш къаьстта а дукха да Ачалкхерча бурувтохара контора балхаца. Цу контора кулгалхой новкъостий Фролови, Пошалови, Фильцеви паччахьалкхен рузкъа кходеш бац. 11 бIаь тумана паччахьалкхенна зе даьд цига тIехьарча хана а.

Лакхехьа белгалдаьха кхоачамбоацараши, «Сунжанефть» буровикаш бурув деттача турбашца а бурошца а Iалашбелга во вIашагIделла хилари, цудухьа сецаш а касткаста авареш хулаш а бурув тохара болх во лелалгеи дийцар делегата новкъоста Истратовс.

ДукхагIа долча даькъе, йоахар конференцен делегаташа, уж кхоачамбоацараш хилара бахьан партен райкомо йизза йоакхо а еш, йоаггIача тайпара нефтепромыслови управленен балха хьалхле ца лелаьялга да. Промыслашка бахача райкома болхлой болх тоалургболча тайпара буровикашта гIо а ца деш, яьсса указанеш а телаш юха яхаб. Цудухьа тамаш яц промыслашка политико-массови болх лаьгIбенна хилар а, дукхагIа долча даькъе из бахьан долаш буровикий къахьегама гIулакхаш, цар къахьегама дисциплина лоха хилар а.

Районе юрта боахама гIулакхаш дикка лакхденна дале а цу балха юкъе кхоачамбоацараш да яхаш, дувцар конференце хиннача коммунисташа, къаьстта юрта боахамана йоаггIача тайпара хьалхле лелаяра балха юкъе. Делегаташа нн. Шилэваси, Емельяновси, Чудаковси кхыбарашеи белгалдаьккхар районерча колхозий хIара бIаь гектарраца нийсдича шуреи, дулхи, даьттеи даккхара хьокхамаш хIанз а чIоагIа лоха хилар.

Кирова цIерахча колхоза претседателa нов. Наумовс дийцар хIанз а юртбоахаман продукцеех дIабода мах лакха хилар, хIаьта цун бахьан, доахан леладеча, жа леладеча кхы йолча фермашкара балхаш йоаггIача тайпара механизаци яь ца хилар долга.

Укх шера районерча цхьайолча колхозашка ялат квадратно-гнездовой хьисапе дIадийна ца хилар бахьан долаш ялат шийй ханнахьа чуэцара балхаш дикка тIехьадаьна хилар а белгалдир конференце.

Сунженски района партийни организацес ССКП XX съездо а цул тIехьагIа хиннача ССКП ЦК Пленумаша а даь социамаш кхоачащдеш даьха доккхий толамаши дIахо йодача хана района парторганизацена хьалхашка латта декхараши белгалдоахаш къамаьл дир конференце ССКП обкома секретара нов. Чахкиевс а.

Отчетан докладах а делегаташа даьча къамаьлех а шерра решени тIаийцар конференцес, хIаьта партен райкома керда состави, ревизионни комиссии, областной партконференце бахийта делегаташи а хержар.

* * *

Конференци йистеяьлча хиннача хьалхарча пленумо ССКП райкома секретарала хержар нн. Чадови, Доненкои, Кравченкои.

С.-Г. КОТИЕВ.

Наьсарен районера партактива собранера

1958 шера 25 ноябре Наьсарен-Вокзалерча культуран ЦIагIа районни партийни актива собрани хилар. «1959—1965 шерашка СССР халкъа боахам дегIабарна йолча контрольни цифраех лаьца новкъоста Н. С. Хрущевс ССКП XXI съезде ергйолча доклада тезисаш а школан вахарцара бувзам чIоагIбарахи мехкарча халкъа образованен система дIахо дегIайоалаярахи йола ССКП ЦК-ани СССР Министрий Советеи тезисаш а юцца аьнна цига вIашагIкхийтар районера берригa коммунисташ. Доклад йир ССКП Нохч-ГIалгIай обкома секретара нов. Фоменкос.

Новкъоста Фоменкос шийй къамаьла юкъе къаьстта белгалдир вай Коммунистически партеси Советски правительствоси шоай халкъанна хьалхашка оттаяь из сийлахь-йоаккха программа адамий вахар дIахо кхы а чIоагIагIа тоадаларна а Советски экономика чIоагIъяларна а Iалаьмате боккха лоархIам болаш хилар.

Доклад йистеяьнначул тIехьагIа, цу дешаех лаьца къамаьлаш дир Наьсарен-Вокзалерча Мельзавода партийни организацен секретара новкъ. Азариевс, БурокIалхарча юрта совета председателa нов. Гагиевс, Наьсарен-Вокзалерча юкъерча школан хьехархочо нов. Авдеевс, иштта кхычар а. Къамаьлаш мел даьчар чIоаггIа къоабалйир партеси правительствоси шоай ханнахьа оттаяь а дерригача советски халкъа вахар тоадарна тIадерзадаь а дола уж гIулакхаш.

Собране боккхача безамца, масса ва раьза а волаш къоабалъеш тIаийцар контрольни цифрех йола новкъ. Н. С. Хрущева доклада тезисаш.

ТIемахоша даь денал дола гIулакх

Калининград. Вокзала районе нах чубаха цIенош де лаьрхIа йолча квартала майдана планировка еш хиннача бульдозера урсо хьалъараккхессар массехк дегабуаме йола хIама. Уккхаза хьабаьхкача сапераштa гучадаьлар ужаш минаши артиллерийски снарядаши йолга. Сапераша диззача кIиран лаьттан кIалхара хьалъараяьккхар 750 мина, царна чура молха дIа а даьккхар, цхьабакъда цунца кхоачалуш хиланзар из гIулакх — укхаза хиннаяр боеприпасий Iалаьмате йоккха склад.

Минаш хьалъарайоахилга соцадир. Йолаелар лаьрххIа йола склада доазонашта юкъерча моттиге разведка. Цунца цхьана цу склада лоалаха хиннача цIеношкара нах дIабаьхар цигара. Минаш лохаш гучаяьлар массехк сахьатий замыкателаш, чIоагIа зуламе йола стандартни зарядаш. Города Кенингсберга штурм еш Советски Эскар сов сиха латаш хиларах моастагIчун вIаштIехьадаланзар шийй тийша болх кхоачашбе. Соцам баьбар минаш дIахо гучаяха а, хIаьта городе йисте йола боеприпасаш цхьаьцца доакъоех дIаяха а. Из Iалаьмате кхераме бола болх тIаийцар цхьайтта комсомольцо — Калининградски гарнизона салташа, эпсар А. Еремин керте а волаш. Минаш гучаяхарах штаба кертте эттар говза командир П. М. Кучма. Штаба юкъе бахар инженераш И. П. Салмин, В. В. Одинцев. Склада территоре хинна герз гучадаккхара керттера бакхаш дарна хьожабаьбар бIаь совгIа сат, транспортераши, автомашинаши, сердалон техникеи, связан кечалаши йолаш.

Итт дийнахьа хилар из кхераме бола болх. Цу хана гучаяьккха а молхах мукъаяьккха а яьлар 3032 мина, 376 артиллерийски снаряд, 5638 кулгаца кхувса гранат, авиационни, фугасни, зажигательни дукха бомбаш, противотанкови минаш, химбаллонаш. 208 килограмм лелхаш йола веществаш.

Эггара кхерамегIа йолча моттигашка болх беш хилар сержант Иван Наумов, салтий — Станислав Каш, Иманд Барбакс, Альфред Большак, Адыл Мамбетов, Василий Смецкой, Иван Юнак, Александр Ардышев, Николай Гожев, Анатолий Костылев, Анатолий Третьяков.

Сурта тIа: минераш Василий Смецкойи (аьрдехьа) Александр Ардышеви подвала цура яьха минаш бронетранспортераш тIа йоттарна кийчъеш ба.

Н. Черемиса сурт.
ТАСС фотохроника.

Грозненски химически завод шеръелга

Нохч-ГIалгIай АССР. Сихъенна хьалъеш латт Грозненски химически завода кхоалагIа очередь. Хьалъеш латт фенола-ацетона цех, полиэтилени синтетически спирти арахецаргдола цех оборудованеца кийчъеш латт. Уж цехаш болх бе йолаелча предприятен мощность массехказза совъяргья.

Сурта тIа: полиэтилени синтетически спирти кийчдергдола пийшкаш оттаеча.

В. БАЙДАЛОВА сурт **ТАСС фотохроника**

Совдувлаш латт мехкдаьтта даккхар

МатIалбике, Губкина цIерахча участка тIа уллаш я тIехь-тIехьагIа хозлуш, тоалуш йоагIа йоккха беш. Цу беша, Iажаштеи хьачаштеи, боалаштеи комараштеи юккъе ягIа Орден лелаеча промысле хьалха латтача бригадан культбудка. Шоай беш, «беша месячникаца» айхха дакъа а лоацаш, хIанз кхы тIа а керда сомаш, гаьнаш йогIаш хозъеш ба бригадан нефтяникаш.

Хьалтехьа доал дукхагIа мехкдаьтта даккхарна нефтяникаш тIаххьехаш дола плакат.

Мастера нов. Колесниковс дувц:

— Шу доладелча денз 2200 тонн мехкдаьтта планал совгIа даьккхад тха коллективо. Оаха тIаийца хиннача декхарел 420 тонн совгIа да из. Укх итт бетта массехказза дIаюха тела ЦIе байракх яьккхай оаха. ХIанз а еннай тха бригада Октябранна хьалхарча социалистически яхье дика хьокхамаш дахарах Нефтепромыслови комитета дIа-юха тела ЦIе байракх.

Нефтяникашта иштта толамаш доахаденнад цар мехкдаьтта доаккхаш шерра вторични метод лелаярца, цул совгIа 16-ча тIоана ерригa моттиг дIалоацаш хий деттарца. ТIоана хий детта доладелча гIоне бригадо деннеи бийсаннеи доаккха мехкдаьтта дикка айденнад. Деннеи бийсаннеи бригадо ялх нагнетательни скважинах 2000 кубометр гаргга хий чудотт. Из хий да хьалха пайда а ца боаккхаш Iайна хий. Хий цIендеш специальни фильтраш я, хий даьха Iамаш да.

Укх шера итт бетта 30 совгIа организационнии геолого-техническии мероприятеш яьй бригадо. Царех чIоагIа пайда баьннаб. Дахача шера октябраца нийсдича деннеи бийсаннеи 12 тонн мехкдаьтта совгIа дувл.

Бригадан болхлоша болх бу моттигаш цIена лелаю. Лаьтта кIалхарча оборудованена ремонт еча хана Iоуха мехкдаьтта чуухаргдолаш яь гIувнаш я.

МагIалбике эггара хьалха болабеннаб анализа къоастаду мехкдаьтта коллектораща къоастаде.

Бригадо шерра болхлошта юкъе ухийт дикагIа йола методаш. Укх шера насосно-компрессорни турбаш дIахьовзаеи - хьахьовзаеи эша «АД-25М» яха дIоагIа леладе баьнаб уж.

— Дика болх бу тха нефтяникаша, — йоах мастера Колесниковс.

Къаьстта хьинар совгIа даьккха болх бу оператораша П. Ковалевси, А. Андреевси, Н. Машенцевси. Дика толамаш доах лаьтта кIалхарча оборудованена ремонт еча операторий Поповеи Ивановеи сменаша. Цар масса хана 170—180 процент кхоачашъю шоашта сменах йоагIа норма.

Н. СИГАЕВА,
геолог:

Дика механизатор

Укх шера ялат чуэцаш Старо-Юртовски совхоза цхьоалагIча отделенен комбайнера Дудуркаев Саид-Хьасана 700 гетара тIара ялат чуийцар.

Старо-Юртовски совхоз эггара хьалхагIа йистеяьлар ялат чуийца, цудухьа Дудуркаев Урус-Мартановски района «Красноармейски» совхоза ялат чуэцаш новкъостал де ваха хилар. Цига а дукха ялат хьекха а хьекха, аьрдар цо.

Уж балхаш даь ваьлар из хьажкIаш чуэца йолалушехьа а. Цо эггара хьалха «РСМ-8» яха шийй комбайн тоайир хьажкIаш чуэца.

Дика хьийкъа латта хьажкIаш ше чуэца волавелча Саид-Хьасана хайра комбайн тоае кхы а хIамаш эшилга. ГIадамаш чIоагIа лакха хиларах мотовилас хьажкIаш тедацар. ХьажкIаш тедаргйолаш фу де деза а хайна мотовила кронштейн хийцар цо. Из дарах, чуэцача хана Iолегаш йовш йола хьажкIаш кIезагIа а йоаеш, болх сихагIа болабелар цун.

Ялат чуийца даьлча, Дудуркаевс шийй комбайн ремонте оттайир. Берригa механизатораш а санна, партен XXI съезд хьаелла ди тIакхоачаш ремонт яь йистевала лерхIаш ва Дудуркаев а.

Сурта тIа: комбайнер **ДУДУРКАЕВ** комбайна мотовило хувцаш воал.

К: АДАМОВА:

Пхьиле-къонгий юрта отделенен болхлой оарцагIбаьннаб гуйран балхаш чакхдахарна

ССКП XXI съезда сийна шоаш тIаийца социалистически декхараш ханал хьалхагIа кхоачашдар духьа хало ца къовсаш оарцагIбаьннаб укх шера Назрановски совхоза Пхьиле-къонгий юртарча отделенен болхлой.

Iалаьмате доккхий къахьегама толамаш доах боахама гIулакх дика довзаш а бокъонпа вола организатор а вола Котиев Къомбулата хьалхле лелаеча полеводчески бригадо. Дог гIоздоаккхаш хоза хет Iуйрийна лоамах малх хьалбоалача ханна, барт тайна цхьа дезал санна шоайла вIашагIхьаьрча латтача болхлоех етта йола ЗИС-150 яха автомашина тайжжа отделенена юххе гIолла тIехйоалаш цаI а цун тIехьа шоалагIаьяр а бIаргаяйча.

Кхы а хозагIа хет, къахьегама толамаш даха, сийле яккха, Коммунистически парте халкъанна хьалхашка оттадаь сийлахь-доккхий декхараш кхоачашдара тIехьа къовсам лоаттабеш болча вай Нохч-ГIалгIай республикерча къахьегамхошта нийсса дакъалаца уйла йолаш уж болхаш хилар дагадехача. Уж ба тахан Пхьиле-къонгий юртарча отделенен сий хьаллаьца бола Котиев Къамбулата бригадацара болхлой.

Цу бригада сийлен гIулакхаш дувцача хана дIакъоастае йиш йолаш яц кхашкара хьажкIаш чуэцача шийх балха нормаш 160—180 процент кхоачашъеш хьаена Котиева БагIдат, Ажигова Хади, Гарчханова Фадиман, Ведзижева Мовлатхан, планаш кхоачаш а тIехкхоачаш а еш бола иштта кхы дуккха бараш а. Октябрьски деза денош дIадалалехьа шоай бригадо чуэца езаш йола хьажкIаш чуийца даргда тхо, аьнна, отделенен кулгалхошта ше денна дош сийленца кхоачашдир ший болхлоех бIубенна волча Котиев Къамбулата.

Балха тIа арабувлаш бола болхлой кIезига хилар бахьан долаш Котиева Къ. бригадал тIехьайисача, Колоев Махьмада хьалхле лелаеш йолча эгIарча бригадо мамогга къахьийгар магIарча бригадаца нийсъяла гIерташ. Цига а дукха ба шоай балха нормаш кхоачаш а тIехкхоачаш а еш бола болхлой. Царех ба нормаш 135—145 процент кхоачашъяь Хабриева ХIажар, Ажигова Хьава, Хамхоева Рукъет, Яндиева ПаьтIамат, иштта кхыбараш а.

Дагабоалам хургбоацаш Iалашдаьд доахан укх шера отделенерча животноводаша. Царна шортта кхоачамбаь гIожачеи мошачеи доакъаращца, йIоахъяь, тояь кийчъяьй хьайбай помещенеш. ХIара бежана керта 15 тонна кхоач лаьттах еллача дикача силоса. ДукхагIа дола гIожа доакъар ферманна хьатIа а эза, аргIаш даь дIаоттадаьд. ХIанз бокъонца тийшад тхо, йоах доярккаша, доакъара кхоачам хиларал совнагIа деттача доаханна тхоашкара кхы а Iунал эшилгах. Из доакъар хан-ханнахьа дIадилла деза, Iалашде аьнна шийга хьаденна доахан дезаш леладе деза, царна деш дола гIулакх уж хьайбаш долга а саго дIа ца деннар дIадеха ца ховш уж долга а ховш де деза.

ХIара фуражни Iаттагара 1500 литр луш якх шера паччахьакхенна шура яла аьнна социалистически декхараш тIаийцадар отделенерча доярккаша. Уж декхараш хIанзле сийленца тIехкхоачашдаьд Гарчханова Фердовсас, Мурзабекова Хьавас, Евлоева Iайшета кхычар.

КIал цхьаккха кхоачам боацаш яр отделени соахка цига 2500 устагIа кхаьчача хана. Цудухьа совхоза а отделенен а хьалхле лелаьчар шоашка дуларгдолаш хинна гIулакх ца дар бахьан долаш дукха дайра уж жа, хIаьта цар продуктивность а Iалаьмате лоха хилар. БIаь жийнагара лаьрхIача 15 мара Iаьхар бисанзар. Тха а иштта кIезига даьлар.

Соахка хиннар укх шера юха а ца хилийтар духьа шоай беррига низ тIабахийтаб жа ферман болхлошеи, отделенен хьалхле лелаерашеи, совхоза кулгалхошеи. ХIанз отделенегарча 2300 устагIал совгIа долча жена 3 жел хьалъе лаьрхIар отделенено. ХIара жело чулоацаргба 800 гаргга устагIа. Уж халъе лаьрхIа моттиг жа дажара а хий малара а Iалаьмате боккха аьттув болаш йола моттигаш хержай отделенено Албаста бер чура. ХIара жел хьалъярна оттаяь ха 15 ди дар, цхьабакъда шоай отделенерча хьайбай боахама гIайгIа беш болча болхлоша шоай низ ца кхоабеш цIена болх бар бахьан долаш массехк ди хьалхагIа хьалъяь яьккхар Iалаьмате дика ши жел. ХIаьта вокха жела эшаш бола хьокха, саьрг кхыбола кхоачам из хьалъергйолча моттиге тIаэза латташ ба.

Цул совнагIа хьалдаь даьннад чабанашта чуIе цIенош а жерчашта искусственни осеменени ярна эша помещени а.

Цига белгалбаьнна дика балхаш деш ба боккхий нах Колоев Iиса, Янарсанов Махьмад, Мамилов Терсмейла, кхыбараш.

Цу тайпара цIена, безаме барттайна беча балхо йиш хулийтаргья жа дахкача хана царна йIайхеи цIенеи моттигаш Iалашъе а Iоахарий ца дойтарца жа дебийта а.

Полеводаш а животноводаш а санна отделенен боахам тоабалар дезаш, даим шоай планаш кхоачаш а тIехкхоачаш а яра тIехьа къовсам лоаттабеш ба механизатораш.

Бакъда эггара хьалхагIа баркал ала доагIа лоадама механизатораш ца хиннача отделене духхьал ший хьинарца кховзткъе иттанел совгIа механизатор вIашагIтехача а царна юкъе бокъонца йола паччахьалкхен дисциплина оттаяьча а Котиев Салмана. Цунах ховргда нов. Котиев техника дика йовзаши шийцарча болхлошта эшащ дола гIулакх де кийчеи хилар. Цхьабакъда цхьа бахьан харцахьа уйла хьайза болхлоший барттайнача коллективана юкъе нийсвелча, шийцца къамаьл а дийя нийсача наькъа тIа воаккх Салмана. Цудухьа барт а ба сий а да цун механизаторий.

Хадданза отделене хьалха латташ хьавоагIа республике цIи хезза тракторист вола комсомольски организацен секретарь Котиев Ваха. КIаьда оахам дарна шера 800 гектар йола план ДТ-54 яхача тракторца цо хIанзле а кхоачашъяьй эзар совгIа гектар кIаьда оахам а даь. Кхы а дукха ба отделене планаш кхоачаш а тIехкхоачаш а еш бола механизатораш. Масала тракториста Ведзижев Жабраила 130 процент кхоачашъяьй укх шерара план, хIаьта Сакалов Наьсархос 120 процент. Цхьабакъда ер шу чакхдалалехьа 150 процентага кхоачаш план кхоачашъе лаьрхIа ба отделенера дукхагIа бола механизатораш.

Тешам болаш да Пхьиле-къонгий юртара отделени укх гаргарча хана чухь Наьсарен районе хьалха латтача отделенех цаI хург хилар.

А. ПЛИЕВ.
(Соб. корр.)

ВорхI шерарча плана хьалхарча шера план кхоачашъеш

Ахмедханова Тамара

Самбулатова Меди

Максудова Тамара

Горячеисточненски совхоза МТФ доярккаша партен XXI съезда сийна социалистически яхье а баьнна, доккха къахьегама толамаш доах.

Цу шурий-товарни ферман доярккаша шера йола план 10 бетта кхоачашъяьй. ХIара бетташ болча Iаттагара 2600 килограмм шурий яьккхай цар. Цхьа бутт совгIа ха я тIадоагIача шера йолча планах цар болх бу. Царех дикагIа йола доярккаш Ахмедханова Тамара, Самбулатова Меди, Максудова Тамара.

Беззаме болх беш коллектив я цу ферман яр. Шоайла тIехьа висачоа новкъостал деш, говзал йоккхагIа яраш дIа-юха йовзийташ ба уж.

Къона болхло я Ахмедханова Тамара. Из балха ена дукха ха ялалехьа хьайбаш дика леладара говзал сихха Iомаяь, хIанз доккха толамаш доахаш я из. Хьалхара Iаьсий дика леладаь. Iомадаь чакхъяьлар из. Цунца цига болх беш бар цун новкъостий Таисия Алексеева, Самбулатова Меди, Екатерина Еременко, кхыбараш а. Ахмедханова Тамара а, ший новкъостий санна, шера йола план 10 бетта кхоачаш а яь, хIанз 1959 шера лаьрхIа йола план кхоачашъеш я.

Совхоза кулгалхой чIоагIа раьза ба цу къонача мехкараша беча балха.

Ер шу чакхдоалаш паччахьалкхен планал совгIа 4000 центнер шура лургья цу коллективо. Из дика совгIат да партен XXI съезда. Цига доккха дакъа лоацаш ба Самбулатова, Ахмедханова, Максудова.

А. КУИМОВ.
Автора сурташ.

Болх беш бола дезал

Ара догIа делхар. Улицаш хотта баьнна бIеха яр. ЯрагIе воI Рамзан ший иккаш тIа а йийха балха ваха аьнна кийчвелар.

— Рамзан, Iа фу ду? Тахан тракторо лаьтта оахаргда-м моттац хьона?

— А-а. ДогIа делхе а цIагIа Iе сатем бац. Хьалъара а ваьнна сай тракторга хьожаргва со, — аьнна вахар Рамзан.

Из араваьнна дукха ха ялалехьа цIабаьхкар Iуйрийна хьайбай ферме доахан детташ хинна ЯрагIе сесаг Дугуи йоI Нурсети.

— ХIа, дувцал керда хIамаш, — вокхкача сага саготлора цIагIа вагIаш.

— О, ЯрагIий,— аьлар Дугус,— хьай сесагахи йоIахи доккхалде йиш йолаш ва хьо: хIара Iаттагара 1900 литр шура яккха аьнна дош деннача оаха хIанзехьа а 1800 литрал совгIа шура яьккхай.

ЯрагIий раьза вар сесага дувцачоа. Ший дезал юртарча наха дика тешал деш хиларах доккхал деш вар ЯрагIий. Ахкан дика болх беш сменах йоагIа нормаш 140—150 процент кхоачашъеш хьавоагIа тракторист вола цун воI Рамзан. ЯрагIий ше а ва совхозе дика болхло лоархIаш. Ше доажаду доахан дикагIча моттигашка доажадеш чIоагIа йоахко еш леладу цо. ХIанз а догIа делхашехьа, кхы цIагIа Iе сатем а боацаш, хьайбай ферме ваха аьнна араваьлар из.

Сарралца доахан а доажадаь ЯрагIий цIавеча цун беррига дезал цIагIа бар. Уж барт. тайна хIама дуаш багIача хана, Рамзана даьга аьлар:

— ХIама хезадий, хьона, вай мехкарча комсомольций кердача гIулакхех?

— Бежга волча сона мичара хоз из. Дувцал, фу гIулакхаш да уж?

— Вай мехка комсомольцаша лаьрхIад шоаш бол-болча коммунистически къахьегама бригадаш е. Цу тайпарча бригадай членаш цIагIа, ара, балха, масса хана коммунисташ санна шоай гIулакхашта теркам тIабохийташ, дика оамалаш йолаш хила беза. Тха тракторни бригадан комсомольцаша а вIашагIтоха лаьрхIад коммунистически къахьегама бригада.

— Саг ва, — аьнна, ший воIа балам тIа тIоара техар ЯрагIес.

Цу саррахьа, цхьацца дувцаш Iо ца бувшаш дукха урабаьгIар Шалински районерча «Джалка» яхача совхозе баха Идалов ЯрагIе дезал.

Боабашкаш лелаяр пайдан гIулакх да

Наурски районерча Ленина цIерах йолча колхозе боабашкаш лелаелга хIанз духхьашха доладаь гIулакх да. Уж мишта лелае еза дика Iома а даь, колхозникаша хIанзалехь а 4 эзар боабашк кхоаб. Уж чуйоахкаю моттиг а, царна лела хи Iам а кийчбаьб колхозе.

ХьатIадоагIача шера 90 эзарнега шоай боабашкаш дIакхоачае а царех миллионал чухнахьа боацаш пайда эца а лаьрхIа я колхоз.

Совхоза хьайбаш дика Iангара дахара духьа

«Джалка» яхача совхоза кулгалхошта а хьайбаш леладерашта а хIанз а диц ца луш да дIадаха Iа. 1957 шера дерригача аьхки планови задани 50 процент мара кхоачашъяьяцар цар. Цудухьа 1958 шера январь бетта хьайбашта доакъар доацаш йисар отделени.

Укх шера уж кхоачамбоацараш дIадаьхад. Йол хьакха йолаяладехьа доакъар Iалащдара бригада вIашагIъеллар отделене, йоккха говзал йола бригадир Хадизов Сайдселим кертте а латташ. Цар кийчйир дикагIа йолча аьла 1200 тонн, хIаьта полеводчески бригадаца цхьана вIашатIкхийтта 2550 тонн хьажкIи силос кийчйир. ХIанз хьажкIий гIадамаш кхашкара хьа а кхухьаш шурий-товарни ферме хьалдотташ латт. Отделене хIара Iатта лаьрхIа 9 тонн гIожа доакъари, 15 тонн силосеи свеклайи кийчъяьй.

Хьайбаш яIайхача помещенешка Iангара дахар духьа хьайбаш леладераш август беттехьа а помещенешта ремонт е болабелар. Цул совгIа 100 хьайбана лаьрхIа керда помещени яьй. Уж беррига балхаш даь чакхбаьлар отделенен болхлой.

Хьайбаш дика Iангара дахара гIулакх хIанз Iалащдаь баьннаб отделенен кулгалхой. ССКП XXI съезда сийна социалистически яхье а яьнна шурий-товарни ферман коллективо дош деннад ер шу чакхдалалехьа хIара бетташ болча Iаттагара 260—280 килограмм шура яккха, шера яьккха шура 1500 килограмм хургйолаш.

А. БЕРСАНОВ.

Къахьегама дезал

«Надтеречни» совхоза кулгалхошка, малагIа ва шун дикагIа вола жа Iу», аьнна хаьттача цар оал:

— Тха дикагIа бола жа Iуй ба Шуаипова дезал.

Казахстане волча хана Шуаипов Товсултан жа леладеш вар, йоккха говзал Iомайир цо цига цу балхах лаьца. Цунца болх беш бар цун зIамагIа вола воша Эдильсултани, йиша Кокаи, цун нанеи.

Укх шера май бетта жа Iул хьайийцар цо леладе. Царех дукхагIа дараш гIийла жа дар. Жа дикка тоадалийтара гIулакхаа Товсултана ший беррига низ тIабахийта болх бе безаш дар.

— ГIайгIа ма е Iа, са воI, — йоахар Товсултанага цун къаьнача нанас Маслахата, — жа тоадалийтара толаме болх бергба вай массане а. Нанас аьнначa дешашта чIоагIа раьза хилар Кокаи Эдильсултани.

Жа кIезигагIа доврглолаш болх оттабе хьежар Товсултан. Iаьхарашта помещени тоайир цо эггара хьалха, хIаьта хьалха шийлеи бIехеи лаьтта жа чудоахкаду желаш цIенеи йIайхеи лоаттаю цо. Цу хана денз жа а кIезигагIа дов цига.

ДикагIа буц йолча моттиге мара доажадацар цо жа, хIаьта ший хан-ханахьа хий молодора, лорга а лоргар. БIаргагуш тоаделар жа. Цу тайпарча балхо дог гIоздаьккхар Товсултана.

Цар бригадо тIадоагIача шера бIаь устагIагара 125 Iоахар баккха а, хIаьта хIара устагIа тIара 4 килограмм тха даккха а лаьрхIад.

Н. ШИПУЛИН.

Дика доал деча болх дика лел

ЙIоахъяь, тояь, хозъяь кийчъяьй Назрановски совхоза Iаьлий юртарча отделенен животноводаша укх шера шоай МТФ. Цунга хьежжа дика кхоачам баьб доаханна Iанна долча доакъарийна а. Дерригa гIожа доакъар ферме хьатIаэзад, хIаьта 300 гаргга долча бежана бизза кхоачамбергболаш цига лаьттах еллай силос, фуа лаьрхIа ялат а иштта кхоачамбалла кийчдаьд МТФ болхлоша, из ата зернодробилка а оттаяьй.

Уж дерригa балхаш дизза кхоачащде вIаштIехьдаьлар отделене хьалхле лелаераш, къаьстта а ферман заведующи вола нов. Евлоев Хьусейн, шоай ханнахьа оарцагIа а баьнна хьайбай йоакхо яр бахьан долаш.

Теркал ца беш битабац доярккай салоIам а. Доярккаша мукъа йоаккха ха безаме дIахьоргйолаш царна кийчдаьд цIена паргIата цIа. Цу чу латт радиоприемник, деша книжкаши газеташи да. Хьалха латтача доярккай опыт дIайовзийташ а кхыдола республикереи союзереи керда хIамаш дувцаш а хан-ханнахьа газеташ деш доярккашта МТФ учетчик волча Татриев Мусгире. Цу тайппара чIоагIа безам эц доярккаша каст-каста лаьрххIа ферме а яй библиотекара Цечоевас шоашта дешача книжкаехи журналехи.

Отделенен хьалхле лелаечар шоай еча йоакхонна дикача къахьегама толамашца жоп лу доярккаша. ХIара фуражни Iаттагара 1800 литр а яьккха тIехкхоачашдаьд шоаш тIаийца социалистически декхараш доярккаш болча Татриев Бексолта Римас, Евлоев ИбрахIима Фадимата, Гогиева Лемкас, иштта кхычар а.

Школера—колхозе

Сунженски районера «Путь к коммунизму» яха колхоз йIаьхий а йоккха а я. Пйс эзарал совгIа гектар оахаш дола лаьтта да колхоза доалехьа, сомийи комсийи бешамаш я, дуккха доахан да. Шу массаза доал айлуш доагIа колхоза хьал.

Колхоза аренашка колхозникашта нийсса балхаш деш ба итт класс яьккха кагирхой. Хьалха колхозе болх бе эхь хетар царна. «Итт класс яьккха со миштта воал Iаьржа болх беш», аьли, дIалийллхе шоаш хьалкхебаь колхоз а йите городе ухар уж. ХIанз дуккха бараш колхозе Iа. Иштта Iийнав комсомолец Александр Кондрашов а. № 4 йолча тракторни бригада механизатораша гIадбахарца тIаийцар из. Наха дика тешал а деш, прицепщикал болх бешехьа а, «ДТ-54» яха трактор лелае Iомалуш ва А. Кондрашов. Биъ бетта 400 трудодень даьккхад цо. Царех, ялат доацаш, алхха ахча ши эзар сом ийцад цо.

— Трактор лелае говзал Iомаеш дика гIо ду сона бригадан механизатораша, — йоах Кондрашовс. — Дукха ха ялалехьа юртбоахама институте заочни деша гIоргва со.

М. ФРОЛОВ.

Оалхазараш леладу боккха боахам

Нохч-ГIалгIай АССР. ХIара шерагара шерага дукхагIа хул Ермоловски совхозера оалхазараш. ХIанз цига хьалъеш латт 6 эзар оалхазар чухошаргдолаш йола йоккха типози ши гIишло, хIаьта хIанз дукха ха йоацчаш йистеяьккхай 12 эзар котама лаьрхIа йола помещени.

Сурта тIа: Ермоловски совхоза шо-шоай кIоагилгашка оалхазараш дола керда моттиг.

В. Байдалова сурт. **ТАСС-н фотохроника.**

Дунен тIара социализман система дегIаяри чIоагIъялари

I.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцес дуне вIашдухьал латтача шин системана дийкъар. Ше цаI а йолаш, долла хIама чулоацаш хинначара дIаяьннай капитализм. Хьа а хилар, чехка чIоагI а елар социалистически система. Цхьабакъда дунен система яцар из. Октябрьски революцес доладаь гIулакх логически дегIадоагIаш хиларах тарра дунен шоллагIа тIом хинначул тIехьагIа социализм дунен система а хинна дIаэттар. Дунен шоллагIа тIом йисте боалача хана а цул тIехьагIарча шерашка а капитализмах хьакъаьстар Европереи Азереи дуккха паччахьалкхенаш. Дунен тIа социалистически паччахьалкхенаш хиннaчул тIехьагIа, царна юкъе дегIадахка доладелар дуккха тайпара дола пролетарски интернационализман гIулакхаш. Экономически бувзамий система хьахилар царна юкъе, дунен тIа керда рынок хьаэттар. Социализм дунен система а хинна дIаэттар.

ХIанз укх сахьата дунен социалистически система латт социалистически халкъий къахьегам социалистически хьисапе бекъарца, дунен социалистически рынкаца, боахаман кхыча бувзамашца шоайла вIашагIкхийттача дуккхача суверенни паччахьалкхений къаман боахамех. Цу системан экономически лард я хIара социалистически паччахьалкхен кара производствон средстваш общественни доалахье хилар. Цу бахьанийца социализман экономически законаш дIа-юха дарж боахамашта вIашил юкъе латтача бувзамашка а.

Стихийно хьахиннача дунен капиталистически системал социалистически система марксистско-ленински партеша хьалхле лелаеча социалистически мехкаша кхетаме, планах беча балхаца эргаш дегIайоагIа.

Дунен тIара социалистически система хьахилар коммунистически болхлойи партеша лоаттабу революционни къовсам бахьан, шоай мехкий къаьстта долча хьалашка магоагIара массадолча мехкашта юкъера дола марксизман-ленинизман бакъдар царна творчески юкъе лоаладе магар да.

Социалистически системо дунен лоархIам боллаш дола дакъа чулоац. ХIанз укх сахьата социалистически паччахьалкхенашка кхоач дунен диълагIа долча даькъал дукхагIа лаьтта а (35 миллион квадратни километр) дунен тIа бахача нахах кхоалагIа долча даькъал дукхагIа нах а (950 миллион саг.).

Социально-экономически строй цаI хиларца, марксизман-ленинизман идеологи цаI хиларца сийлахь-боккха барт-цхьагIо хулаш вIашагIкхийтта да социалистически системан мехкаш, цаI да цар уж тIакхача гIертар — коммунизм хьалъяр; шоай юкъарча моастагIчоа — дунен империализманна духьал лоаттабу къовсам цхьана лелабу цар.

Дунен тIара дерригa гIулакхаш хувцара тIа-тIа а чIоагIагIа Iаткъаш да социалистически мехкий чехка дегIадоагIа а чIоагIлу а дотагIал. Цу низкхоачача гIулакхо хадданза дегIайоалаю Советски Союзи халкъа демократен мехкаши, социалистически капиталистически паччахьалкхенашта юкъе отношенеш увттаю. Социалистически системан лоархIам ца беш довза йиш яц капиталистически дунен хьал. Масала, укх тIеххьарча шерашка колониализман дукъ тIера Iоххессача Индес, Египета, Азен а Африкан а кхыча мехкаша шоаш мукъадовлаш лоаттабаьча къовсаме цу сийлахь-боккхача барт-цхьоагIонах даьнна беркат дика гуш да.

Советски Союзо, Китайски Халкъа Республикас, кхыча социалистически паччахьалкхенаша хаддanза лоаттаю машара политика — дерригача дунен тIа машар лорабу гIулакх да. Египетера англо-французски агресси дIаяккхар, IарбIай Малхбоалера американски агрессораш совцабар, Тайванерча американски эскарашта меттахьа хIама тоха китайски халкъо яь чIоагIо — машар лорабара тIехьа лоаттабеча къовсаме социалистически паччахьалкхенаша хьалхле лелаеш хиларах дола бакъдараш да.

Прогрессивни мел долча а-ама ла хьаллоац дунен тIара социалистически система.

Цунна духьал къувсаш да дунен тIарча реакцен Iаьржа низаш. Дунен тIарча социалистически системанна духьал чIоагIа къувсарашца цхьана ба массадолча тайпара бола вай ханара ревизионисташ а. Социалистически системанна духьал царлаьца позици «аьрдехьарча» даьссача хабарашца хьулаеш я, цхьабакъда империализман идеологий позицеца бокъонца южаш-м я из.

Дуне шин системанна декъадалар тIема-политически ши блок хьахилар да, йоах вай ханарча ревизионисташа, къаьстта югославерчар. Блокий теори эш ревизионисташа Советски Союзахи халкъа демократен мехкехи гIертарна а империализм хьаллаца а. Социалистически лагер тIема-политически блок я а яхаш, социалистически паччахьалкхений машара политикеи американски империалистий агрессивни политикеи цхьатарра лерхI ревизионисташа.

Вай ханарча ревизионизман дитт социалистически мехкашта духьал дерзадаь да. Социализманга бода никъ хIара мехка ши-ший ба яхаш, керда общество хьалъярах дерригача мехкашта юкъара дола законаш харцдеш, Советски Союза опыт тIа ца эцаш бола ревизионисташ социалистически мехкаш шоайла вIашагIкъоастаде гIерт, царех хIара мохк дунен империализманна хьалхашка цхьаь бита гIерт уж.

ХIанз Iалаьмате дика гуш да, социалистически мехкий, коммунистически болхлойи партей цхьа барт бола дезал вIаши эгIабе гIийртача ревизионисташа даь лоархIамаш парххе дохар.

Керда общество хьалъяр, дунен халкъашта юкъерча болхлой болам машар бахьан лоаттабеча къовсама дерригача дешаех йола коммунистически болхлойи партей уйлаш цаIаш хилар белгалдаьнна дика гойташ документ да московски Деклараци. ЦутIа Советски Союзеи халкъа демократен мехкашкеи социализм хьалъяра дика опыт Iилманца тоаяь я, вай заман кертера законаш вIаштIехьа даьха да. дунен социалистически система дIахо а чIоагIъяра Iалаьмате йоккха программа оттаяь я, социализми дунен тIа машар чIоагIбеи лоаттабеча къовсамера социалистически мехкашкарча халкъий барт-цхьоагIо дегIаяра наькъаш хьахьекха да. Вай ханарча ревизионизманна духьал бирса аьннад Деклараце тIа. МоллагIча тайпара дале а Декларацен принципаш тIара валар, цунна духьал кхыдола дош оттадар, СКЮ программа тIа гуш долча тайпара, марксизман-ленинизман ларда тIера валар да.

Деклараци тIаийцачул тIехьагIа хьайоагIача хано хьахьекхар, социалистически системан низ а чехка дегIабоагIаш хилар.

II.

Дунен социалистически система йоалуча хана социализм духьал цхьан мехка—Советски Союзе мара хьалъяь яцар. Халкъа демократен мехкаш керда общество хьалъе долалуш мара дацар. Царна хьалхашка социализман материальни лард йолла езаш, городе а юрта а керда производственни гIулакхаш котдаха дезаш, къахьегамхой вахара хьал чехкка лакхде дезаш хала декхар латтар. Из гIулакх кхы халагIча хьалтIа даьккхар дуккхача мехкашта къаьнарча строягара хьакхаьчар геттар тIехьа йиса материальни-технически база хиларо. Цхьабакъда иштта цIенхошттара халонаш йоллашехьа а, халкъа демократен мехкашка социализм хьалъяр Iалаьмате сиха лел. Дунен социалистически система социализм хьалъеча новкъа баьннача хIара мехка керда общество хьалъярна боккха низ хилар хьахьувкх вахаро.

Iалаьмате доккхий толамаш даьхад Китаяс исторически лоацчача хана. «Кердача-демократически мехках социалистически мохк болба» аьнна декхар оттадир 1949 шера март бетта Китаян Коммунистически партес. ВIаши новвкъостал дара болламгеи юрта боахамана кооперировани яргеи гIолла коллективизаци яра никъ халкъага дIахьекхар партес 1951 шера декабрь бетта. 1953 шера коммнуистически партес юрта боахам, кустарни промышленность, частнокапиталистически промышленность а торговли а социалистически новкъа даккхара тIехьа шерра пропаганда йолайир китайски халкъа юкъе.

Производствон средстваш паччахьалкхен доалахьа ерзаяра хьакъехьа кертерча даькъе 1956 шера социалистически революци котъяьлар. Социалистически производственни гIулакхаш кертера дараш а хинна дIааийттар городе а юрта а. 500 миллион китайски ахархой производственни кооперацe бахаб. Социалистически гIулакхаш котдаларо шерра дегIадахка торо елар хIама хьадеча низашта, социализм хьалъеча масса оагIорахьа китайски къахьегамхоша йоккха котало йоаккхаргйола хьал кийчдир.

Болгарен Халкъа Республике цIендаь дIадаьккхад капиталистически гIулакх. 15 шерал кIезигагIа ха йийзар Болгарена ший мехка социализм хьадда котъяккха. ХIанзехьа а социалистически новкъа баьккхаб Болгарера боахам, цIаккха кхы хургдоацаш дIадаьккхад саго сага хьакъ дуилга. ТIехьа бисаь аграрни мохк хинна Болгари кооперацена механизацени боккха юрта боахам бола социалистически индустриально - аграрни мохк а хинна дIаэттай.

Социалистически мехкашка исторически коталонаш яхаро дунен социализман системан керда этап— социалистически еррига лагере социализм хьалъяь ялара а коммунизм хьалъе йолаялара а этап хьайийлай.

III.

Дунен социалистически система дегIаяра кердача этапо социалистически паччахьалкхенаш экономически барт-цхьоагIон кердача формашка йоах.

Дика довзаш да, социалистически паччахьалкхенаша вIаши ду новкъостал, цар барт-цхьоагIо, къаьстта Советски Союзо уж хьаллацар хIара социалистически мохк экономически политически хьакъехьа ший лоIамехьа хилар чIоагIдеш, еррига социалистически системан низ дегIабоалабеш къаьстта лоархIам болаш хилар. Керда общественни строй эттача хьалашка экономически барт-цхьоагIоно кIезигагIа дегIадаьхкача мехкашта новкъостал ду технико-экономически хьакъехьа дукхагIа дегIадаьхкача мехкашта тIехьакхе, цар лакхача экономически технически юкъара дегIадахкара боарамата кхача.

ХIанз социалистически лагера цхьанна а мехка экономика кхыча вежарех йолча паччахьалкхенашца бувзам боацаш хила йиш яц. Советски Союза новкъосталца хьалъяь а хьалъеш а халкъа демократен мехкашка 500 йоккха промышленни предприяти я аьлча а кхоачам болаш да.

Советски аьшка рудан марганеци, польски кокси халкъа демократен европейски дерригача мехкашка Iаьржа металлурги дегIайоалаеча дода. Венгреца барт-цхьоагIо лелаяр бахьан долаш ший алюминиеви промышленность йилла йиш хилар Чехословакега. Китае индустриализаци еча дика новкъостал ду Советски Союзо, хIаьта иштта Чехословакес, Германски Демократически Республико, Полышас телача машинаша.

(ДIахододар 4-ча оагIо тIа).

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Кхерамах лоравара Совете

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Кхерамах лоравара Совета заседани хилар. Ливана правительствос дехарах Кхерамах лоравара Совето соцам бир укх шера май бетта Ливана хьалха хиннача Шамуна правительствос ВIашагIкхийттача Iарбий Республико Ливана духьал леладеча, «зулманеча гIулакхий» хьакъехьа енна жалоба хьожаргйоацаш дIаяккха. Ливана правительствос дехарах Ливане укх шера гIулакхаш хьайначеи цун пачхаьалкхен чурча гIулакхашта юкъе американцаш лийлхачеи хана Кхерамах лоравара Совето соцам а баь, Ливане бахийта наблюдателаш Ливанера арабаха аьнна решени а йир.

Израильски керда провокаци

ДАМАСК. (ТАСС). Печато беча хоамах ВIашагIкхийттача Iарбий республикана духьал еш йола провокацеш дIахо хьош я Израиль. ОАР-а 1 армен викало журналисташка аьлар, демилитаризованни зоне кълбаседан дакъа тIа, Баниас яхача города юххе израильски тIема отряд чу а яьлар, кхай тIа болх беш боахкача Iарбий ахархошта топаш еттаж дов а дир. Из ше даьчул тIехьагIа, кхай тIа гIолла дIа-юха кхайсар отрядо танкашта духьалара минаш.

Аденауэраи де Голленеи юкъера переговораш

БАТ-КРЕЙЦНАХ. (ТАСС). ФРГ канцелераца Аденауэраца переговораш е Малхбузерча Германе кхаьчав Францен премьер-министр де Голль.

Де Голль хьа ма кхаьччанге а, йолаеннача переговорашта юкъе, правительствошта эггара керте латтарел совгIа, дакъа лоацаш ба Германен Федеративни Республикан оагIонгахьара—доазол дехьарча гIулакхий министр Брентано, боахама министр Эрхард, финансай министр Этцель; Францен оагIонгахьара — доазол дехьарча гIулакхий министр Кув де Мюрвиль, экономикани финансайи министр Пинэ.

Аденауэра де Голлеца ю переговораш кхайлагIа еш я. Цхьабакъда уж переговораш е кийчлуча хана ховш дар, укх тIеххьарча хана тIемеи экономически союзашта юкъе дакъа лоацача малхбузерча пачхаьалкхенашта юкъе цIенхаштта барт ца хилара дешаш дувца уйла йолаш правительствашта керте латтараш хилар, эггара хьалха цу дешах да «кортамукъарча торговлен» зона йиллара дош. Переговорашта юкъе дувцаргдолаш да, йоах, тIема хьакъехьара дешаш а. Берлина оккупационни статуса дош а дувца лерхIаш да.

Газ юкъе а йоалаеш американски эскараш Iомадалар

БЕРЛИН. (ТАСС). «Нейс Дейчланд» яхача газето хьахайтачох, укх деношка малхбузерча Германен Кузель яхача города районе (Рейнланд-Пфальц яха льтта) баха дуккха нах химически газо лозабеш моттиг хилар. Города улицашка сахкетамах баьнна дукха нах хьалъийцар. Кузела районе баха нах корзагIа баьнна бар.

Беча хоама тIа белгалдоах, Кузела гаьна доацаш Баумхольдера районе, дукха ха йоацаш газ юкъе а йоалаеш, американски эскараша йоккхий ученеш еш,дохьаж доалача газашца фо бIехдир, яхаш.

Социалистически система капиталистичетки системал тол

ЛОНДОН. (ТАСС). «Уорлд ньюс» яхача английски журнало социалистически система капиталистически системал толашагIа хиларах дувцаш передовой статья араяьккхай.

Социалистически лагера мехкаша даьха толамаш белгал а доахаш, журнало язду, «керда ворхI шерара план чакхъяьккхачул тIехьагIа, Советски Союз ВIашагIкхийттача Штател ерригача производствон хьакъехьа яьнна ца Iеш, цхьан сага сих продукци яккхарна а хьалха яргья», хIаьта «массехк шу даьлча Англес хецачул дукхагIа промышленни товараш арахецаргда Китаяс». «ХIанзехьа а Англе боаккхачул дукхагIа кIор боаккх Китаяс, хIаьта ВIашагIкхийттача Штаташка доаккхачул дукхагIа ялати боамбии а боаккх цо», — йоах статья тIа.

Белгалдаккха дезаш да, социализмо даьхача толамаштеи капитализман хIама лохдалараи юкъе этта гIулакх «коммунизмо баь экономически тIахьехам» ба йоах сатем байнача буржуазни экономисташа, яхаш язду журнало. «Из тIахьехам шоай дукха езача», паргIатарча предпринимательствон» система тIаэца йиш ца хиларо корзагI боах уж», яхаш язду статья тIа. «Гой цудухьа Даллес а цунна тIехьа барааш а коммунизм низаца дIаяккха гIерт», яхаш язду юххера а журнала тIа. «Шоай ха дIайоалаш латтилга хов царна», йоах цо.

Английски эскар Адена районе гуллуш латт

КАИР. (ТАСС). «Аш-Шааб» цIи йолча газето хоам бу Англес Адене Iарбий мехкашта боккха кхерам тIалоаттабергбола атомни база хьалъярах. Газето язду, уж хоамаш султанага Лахедж Али Абдель Каримагара кхаьчад шийга яхаш.

«Аш-Шааб» газето белгалду хIахо, цу районе гулденнача эскара юкъе 20.000 гаргга саг волга. Укхаза хьаьхухь бронемашинаш, ракетни установкаш, реактивни самолеташ, кхыдола деза-доккха герз. Красни форда чу Йемена бердашта юххе гIолла даиман дIа-юха ухаш лел 16 английски тIема кема.

Дисциплина ца хиларо болх бохабу

Дукха ба Пхьиле-къонгий юртарча отделене къахьегам дукха безаш, шоай балха декхараш довзаш, ханнахьа а дика а уж кхоачашдарна шоай низ ца кхобеш бола механизатораш, животноводаш, кхыбараш. Цхьабакъда царна юкъе нийслу къахьетама дисциплина шоаш телхаеш а дикача болхлой балхах доглелхийташ а бола нах.

Эшаш дола ахча а хьахийца, еха льтта хьайра тоаелга ларьхIад созхозо укх шера. **Из Iалальмате доккха новкъостал да юртарча наха.** Хьайра юхаметтаоттаеча плотникалла болх беш ба Плиев Ахмади Мержоев Къамболати. Шаккхе а совхоза приказах отделено болхлой лоархIаш а ба. ХIаьта а тIавиллача сагага хоатттам а оалам а боацаш, шоай хьаштдолча хана болха тIара балар цар балха зенне лоархIаш дац. Къахьегама дисциплина яхар а «цар гIулакх долаш яц», хIана аьлча царна хет: «болх ца бойя тхоашта зе мара дий оаха дер», аьнна. Иштта из харцахьара уйла йолаш болча цар 1-ча ноябре бIарчча ди доадир балха тIа боацаш.

Нагахьа санна лакхехьарча болхлочо шоашка хIама аьлча, вIалла а болх ца беш цIагIа совца а кийча ба уж. Тхо ца хилча йиш мичай отделенега аьнна хетилга да из. Цхьабакъда уж бацар аьнна отделенен болх соцаргбац, хIаьта а уж санна болча наьха кер чура общественна зулуме йола уйлаш дIаяха еза, гонахьарча къахьегамхоех цар лазар дIахьекхалургдоацаш.

29-и 30-и октябре бIарчча ши ди даьккхар ДТ-54 яхача тракторо сеца латташ, прицепщик вола Эжиев Муса балха тIара валар бахьан долаш. 29 октябре Ведзижев Мурадеи Осканов Юсапеи ши трактор сеца лоаттайир прицепщикаша балха тIа ца боагIаш.

Отделене дукха да дIадаха дезаш а дIадоахалургдолаш а дола кхоачамбоацараш. Укхаза вIалла беш а бац наха юкъера политически-кхетама болх, дешаш газет, журнал дац, еш лекци яц.

Кхыметтел управляюще а бригадиро а ер ишта мегартдац, кхы тIехьагIа ма делахь из хIама аьнна, хозза дIаккхета а веш шийх бехк баьккхача, гIалат ваьнна хиннача болхлочо тIехтох: «ЦIагIа ма багIий нийсса ах юрт болхлой, хьадайтаргда-кх царга а аз дечун ах», аьле. Цу тайпарча къамаьлаша юхабетташ латт отделенера 25 процент болх. Наха юкъера хьехама болх айбарца уж тайпа гIулакхаш дIададарна а общественна пайдана болча балха юкъе дакъа лоацаш могаш мел вола саг хилийтарна оарцагIъяла еза Наьсарен районни партийни организаци.

А. ЗЕМБУЛАТОВ.

Партеси правительствоси йоакхо яра лу жоп

Областан профсоюза советои НохчГIалгIай АССР Министрий советои решни а яь Пачхаьалкхен барзкъаш тегача № 2 йолча фабрикан коллективана яйгача промышленноста предприятешта юкъе лелаяьча социалистически яхье 1958 шера III-гIча квартале кхоалагIа моттиг хьожаяьй. Коллективо баьккха из толам цIаьхха хьахиннабац.

1958 шера май бутт кхаччалца йолча хана фабрикан коллективо болх беш хинна моттиг готта а, лерттIа болх хьабе йиш йоацаш а яр. ХIанз май бетта денз керда яьча цIенача, хозача, сийрдача помещене бу коллективо болх. Керда фабрика хьаеллара хетаяьча митинге фабрикан къахьегамхой цIерах къамаьл дир производстве хьалхле лелаераша Буравкина, Ашраповс, кхыбараша. Цар белгалдаьккхар кердача помещене шозза дукхагIа низ тIабохийташ шоай дика йоакхо яра шоаш къахьегаргхилари, хIаьта хIанзле а дикача балха толамашца коллектив хьалха йодаш хилари.

Пачхаьалкхен планаш кхоачашъярна доккха новкъостал ду фабрике дилла а болх беш йолча производственни совещанеша. Производственни совещанешка къестаду цхьаболча членашта юкъера дIадаханза даргдоаца, дисциплина телхаеш дола гIулакхащ а уж сихагIа юкъера дIадоахилга а. Эггара хьалха хиннача совещане къоастадаь дош дар ОТК начальнико фабрике арахецача продукцен дикалах льаца яь доклад.

Массанеша а хьал а лоацаш тIаийцар хьалхарча сортах йола продукци арахецилга. Цу гIулакха производственни совещанес доккха новкъостал дир.

Кердача помещене чу баьнначул тIехьагIа дуккха керда машинаш тIакхетарца аттача баьлар болх.

Иштта партеси правительствоси еча йоакхон дика хьисап а деш фабрикан администрацес дилла а къахьегамхошта юкъе нийсеи хьаькъал долаши болх дIабахьарах чурча ресурсех пайда а эцаш, халкъа боахаман план кхоачаши тIеххоачаши еш хьайоагIа коллектив. Коллективо 1958 шера производстве керда балха формаш юкъе а йоахаш даьхача тIехдикача толамашта хIара бетта дIа-юха луш йола цIе байракхи дуккха а ахчанца совгIаташи тийннад хьалхле лелаеча бригадашта.

Каст-кастта итогаш а еш юкъе лелаеча социалистически яхьашка 30 процент болча болхлоша 150—200 процент кхоачашъю шоай производственни балха заданеш.

ХIара бетта 200 а кхы совгI нормаш кхоачашъю профорга бригадацарча моториcтка Силинас, настильщица Саркисовас, основщицас Гриневскаяс, мотористкаша Бази Массаеваси, Кузнецоваси, Череднинеи, кхыбарашеи.

Лакхара къахьегама хьоккхамаш гойт шоашкара коммунисташа: нормировщика Оррирмана, основщик волча Козиковс, мотористка Мартиросяна.

Ший балха норма кхоачаш ца еш цхьаккха болхло вац фабрике. Дог гIоздаларцеи боккхача кхетамцеи шоай граждански декхар дIа а луш болх дIахьу номер 2 йолча фабрикан къахьегамхоша вай мехкарча Советски Союза Коммунистически партен XXI-ча съезда сийна.

Сурта тIа: кхалнаьха плашаш тегаш йоалла Массаева Бази.

И. Плиева текст а сурт а.

Тха „Эсамбаев“

Тохаш фатеи, цунца детташ дола тIоараши, дог айдеш йола нохчий халхара йиши хоз зрителашта. ЧIоагIа кадай сцена тIа воал нийса, хоза дегI а долаш, йиткъа юкъ а йолаш вола зIамига саг. Мел йоккха курал, низ хьахьокх цун борало, мел боккха вахарцара безам кхайкабу елакъежаш йолча цун юхьмараша! Къонал я из халхар дер, хIаьта цудухьа цунна бIарахьежача наьха а безам хул цунца белакъежа. Халхар йистедоал. Зрителаша чIоаггIа дIаьхдаь тIоараш тох дика нохч-гIалгIай къаман халхар даьча Индербиев Iимрана сийна. Иштта чакхдаьлар укх шера 28 апреле Лермонтова цIерахча театре хинна Грозненски нефтяной института шоллагIча фестивала лауреатий концерт.

...Халхавувла Iомавала Индербиев Iимран волавеннав Алма-Ата Казахски пачхаьалкхен университете ше деша вахача хана денз. Дукха къахьегар цо халхарий кружоке Iомалуш. Цхьабакъда цунна дика ховра низ, кадай дегI, атта сатташ маьженаш ца хилча дика халхархо хила йиш йоацилга. Цудухьа Iимран волавелар халхараш Iомадарца цхьана гимнастике, легки атлетике дакъалаца. Спортивни занятеша дикка кийчдир цун дегI халхарашта.

ХIанз Грозненски нефтяной института стройфака III курса студент Индербиев Iимран вовзаш ва дика халхархо санна вейза ца Iеш, тIехдика спортсмен — I разряда гимнаст санна а.

Iимрана доаха толамаш керттерча даькъе халхараш шийна Iалальмате дукха дезарах да. Халхарашцара ший безам кхыча студенташка дIабала гIерташ ва из. Цун инициативах вIашагIтехаяр институте нохчгIалгIай къаман халхарий кружок. Iимрана цу кружоке студенташ Iомабора кавказски халхараш де.

Iимран дуккхача моттигашка (институте а кхычахьа а) концерташца дакъа лоацаш хул. ХIаьта майрра ала йиш йолаш да студенташта а кхыча зрителашта а цун халхараш чIоагIа дукха дезилга. МоллагIа халхар ше деш Iимрана говза хьахьокх из халхар долча къаман оамалаш. Нагахьа санна нохч-гIалгIай къаман халхар цо дойя, зрителашта бIаргагу халкъа курал, къонахчул, кортамукъалцара безам. Кхыдола сурт бIаргагу Iимрана «Итальянски къеча наьха халхар» деча хана. Укхаза цо хьахьокх мискал, ираз доаца вахар, социальни низ-Iоткъам. Зрителашта чIоагIа къахет ший мискал кхайкаеш халхар деш волча маьлхарча сагах. ХIаьта миштад Iимрана деш дола «Испански халхар?!» Къаьгга дагайохийт цо кура оамалаш йолча испанций турпалал, вахарцара цар безам, сакъерда а бела а царна ховш хилар.

ХIара халхар Индербиевс йоккхача хореографически говзалца ду. ЗIамигача сага сибат хоадам боллаш хувцалу халхарга хьежжа. Iалальмате дукха уйлаш кхайкаю цо когашцеи кулгашцеи меттел ший юхьмарий сибатаца, мимикаца.

Бокъонца волча профессиональни артиста санна йоккха репертуар йолаш ва Индербиев Iимран. Лакхе вай хьоадаьча халхарел совгIа цо башха дика ду халхараш — «Чешски полька», «Роз-Мари» яхача оперетттера «Индейски халхар», хIаьта советски халкъий халхараш а.

Укх шера май бетта Индербиев кхыча студенташца дакъа лоацаш хилар г. Орджоникидзе КъилбаседаХIирий горно-металлургически института хиннача доттагIлен концерте. ЧIоагIа деттача тIоарашца, белгалдир Къилбаседа-ХIирийчен студенташа нохчий зIамигача саго Индербиев Iимрана даь халхар. Иштта толам баьккхар цо 25 октябре Грозне Лермонтова цIерахча театре хиннача комсомола обкомеи горкомеи торжественни пленуме хиннараштa оттадаьча концерте а. Цигача цо дир шийна чIоагIа дукха дезаш дола «Индейски халхар» (Роз-Мари» яхача оперетттера).

Тха «Эсамбаев»,—оал Индербиевх нефтяной института студенташа. ХIаьта малагIа хургья цул чIоагIагIа халхархочун дог гIоздоаккхаш йола цIи! Мел говза халхархо вале а, цо доккхал дергда цу тамашийна, нах цецбоахаш волча Эсамбаев Махьмудаца (бегашта а!) ше нийсвича. Индербиев Iимран из бокъо йолаш а ва-кх.

КОСТОЕВ БЕСЛАН,
нефтяной института студент.

№ 10 йолча больнице

Коммунистически партеси Советски правительствоси къахьегамхой унагIцIено лораярна, цамогаш хинна нах берзабарна хьайийлай эзараш курорташ, больницеш, кхы дарба деш йола учрежденеш. Дарбаде дика а дукха а моттигаш я ала йиш я Грозне а. Грозне дикагIа йолчарах лархIа мегаргйолаш я 1957 шера хьуна йисте, цIена фо долча, хозача моттиге йилла № 10 йола Грознен города больница. Цу больнице терепевтически, хирургически, туберкулезнии отделенеш я. Арахьара хьатIахьажача моллагIчун а ала йиш я ма хоза хьалъяь больница я из. Цамогаш мел болча наха эшаш йола оборудовани а я цига.

ДIахо дувца безам ба са тхона, цамогашдарашта, туберкулезни отделенерча лорашеи медицински южарашеи, санитаркашеи, иштта столове даа хIама кийчдечари, из дIадекъачари деча гIулакхех. Царех цхьабола болхлой де дезача тайпара ден а бус а цамогашболча наха гIулакх деш сийленца шоай декхар кхоачащдеш хьабоагIа. Царна юкъе ба оаха массане а дикка барчал оалаш бола лораш: Красильщиков Моисей Иванович, Абдулаев Султана Ахьмад, йоккхагIа йола медицински юша М. Ж. Кузьмина, медицински южарий В. И. Капчерина, А. В. Кофанова, кухнера даа хIама хьателаш йола нохчий йоI Данаева Малика, санитаркаш Д. Ф. Соловъева, А. В. Партнова иштта кхыбараш а. Уж болхлой масса хана шоай низ кхо ца беш эхьаца, эзделаца гIулакх деш, унахочоа новкъа хургдола дош шоай батагIа хьа ца оалаш хьабоагIаш ба.

Цхьабакъда дика болхлой туберкулезни отделене дукха бале а, шоашта тIабилла болх во лелабераш, унахошта шоаш деш дола гIулакхаш во деш нийса хьабIара а хьажа йист ца хулаш дуккхача хана ца могаш болча нахаца гIар еш бараш а ба, къаьстта столовера болхлой.

Царех за повар В. К. Шегалков. Больницен столове цхьацца йолча хана кийчдеш дола даа хIама геттара во хул. Повар Шегалков дукхагIа йолча хана къаракъ меле вехе хул. Цул совгIа цамогаш болча наха из даа хIама дIателаш йолча Сунцова Аннас из дIадалалехьа шел а дале геттара чам боацаш хул. Унахой дукхагIа йолча хана чай а меле юха болх шоай палаташка. Унахочоа кIезига дале а чам болаш дIайха даа хIама деза ший ханханнахьа. Иштта цамогаш болча наха, къаьстта хьалгIовтта ца могаш болчарна, во гIулакх лоаттаду санитарка Ломакинас, цо каст-кастта унахошка барт бетт. Цу тайпарча гIулакхаша унахошта чIоагIа зе ду, лазар а айдолийт во деча гIулакхо. Дика деш дола гIулакх молхоцца деш долча дарбана нийсса лархIа мегаргда.

Цу гIулакхий уйла а яь, шоай болх тоабе беза столоверча болхлоша а, цхьацца болча санитаркаша а кхыча болхлоша а. Къаьстта столовен болх дикагIа вIашагIболла а, каст-каста унахоша дехачунга ладувгIа а декхарийла ва больницен керттера лор Зазиянц а.

В. БОГАТЫРЕВ.

Дунен тIара социализман система дегIаяри чIоагIъялари

Йистедоалар. Долалур 3-гIча оагIо тIа.

Цхьабакъда, укх тIеххьарча шерашка дика гуш да Советски Союзаи халкъа демократен мехкаштеи юкъе льтта экономически барт-цхьоагIон гIулакхаш хIанз кхоачамбеш ца хилар. Социалистически пачхаьалкхений халкъа боахама планаш вIаштIехьаяха пачхаьалкхенашта юкъе промышленноста а юрта боахама а кертерча доакъой производствона специализации кооперировании яра наькъаца экономически болх дикагIа а нийсагIа а хургболаш барт бе беза.

Промышленность а юрта боахам а дегIабара планаш льттагIара доахача рузкъаех комплексни пайда эцар вIаштIехьадаккхаро а Iилмантехнически кертера дешаш къоастадаро а ерригача социалистически системе бедала торонехи производственни низехи дикагIа пайда эца, технически прогрессан темпаш сихъе, производствога дIадодар кIезигде, продукцен кертера тайпаш арахецилга шерде вIаштIехьа долийт. Пачхаьалкхенашта юкъерча производствона специализаци и кооперировании елга дунен социалистически система толашагIа хиларах цIаккха кхоачалургбоацаш пайда эца йиш йола кертера никъ ба.

ХIара пачхаьалкхен къаьстта долча хьаштийи ерригача социалистически лагера юкъарча хьаштийи бизза лоархIам а беш, Советски Союзои халкъа демократен мехкашеи хIанзехьа а производствонна специализации кооперировании яра практически болх дIаболабаьб.

Советски Союзи халкъа демократен европейски мехкаши юкъе долхача вIаши экономически новкъостал дара Советски балхои, хIаьта иштта шин оагIорахьара договораш увттаяра наькъацеи социалистически мехкашта юкъе планах мабоагIара къахьегам бекъара лардаш йоахкаш латт.

ВIаши экономически новкъостал дара Совета членаш йолча пачхаьалкхенашта юкъе машинаш хьаяра, Iаьржа а бос бола а металлурги, кIоран, мехкдаьттан, химически промышленность, хIаьта иштта ейга промышленность а юрта боахам а дегIабоалабара планаш вIаштIехьа яхарах бола барт баьб.

Вежарех долча мехкий бартцхьоагIо дегIаяра керда этап латт халкъа боахама планаш вIаштIехьаяхар социалистически пачхаьалкхений боахама бувзамий керда форма а хинна дIаотташ хиларах. Цу хьакъехьа шерра торонаш хьаел 1959—1965 шерашка СССР-а халкъа боахам дегIабоалабара ворхI шера йолча планои халкъа демократен мехкий халкъа боахама перспективни планашеи. 1965 шерага кхаччалца йолча хана вIаши экономически новкъостал дара Совета юкъе дакъа лоацача мехкий экономически дегIадахкара планаш вIаштIехьа яларах бола барт баь баьнаб, хIаьта 1965 шу тIаьхоачаш 1975 шерга кхаччалца хургйола юкъара перспективни план вIаштIехьа йоаккхаргья. Из хургъя Iалальмате йоккха а дог гIоздоаккхаш а йола социалистически мехкаша коммунизмага хьоча юкъарча наькъа план.

IV.

Социализм капитализмал толашагIа йолаш долчарех цаI да из масса а оагIорахьа чехкка дегIайогIаш хилар а.

1958 шу долалуш социалистически пачхаьалкхенаша 4,5 гарга дукхагIа арахийцар промышленни продукци тIом хилалехьа хьалхагIа хинначунца нийсийча. Капиталистически мехкашка цу хана чухь духхьал шозза дукхагIа мара дегIаенаяц промышленни производство. 1958 шера кертерча капиталистически мехкашка экономически кризис хилар продукци йоаккхилга локхдаларах дунен шин системан юкъера эргало кхы а йоккхагIа хилар.

Советски Союз экономически чехкагIа дегIаяра хьакъехьа толашагIа хиларо йоаккхаш йола продукции национальни доходи дуккха а тIакхетарга вуга ха хьаэттай хIанз. ВорхI шерара план йисте йоаллаш США-с хIанз йоаккхар миссел промышленни продукци йоаккхаргья Советски Союзо, хIаьта цул тIехьагIа цу боарамал тIех а яргья. Цу тайппара, Iилмеи техникеи дегIадара хьакъехьа а специалисташ кийчбара дакъе а хIанз тIехьайисаь капитализм, промышленни производствон боарамех а тIехьаюсаргья. Бахача наьха сага сих продукци яккхара хьакъехьа капитализман кертерча мехкел хьалха довла аьнна оттадаь СССР-а кертера экономически декхар цунца кхоачаш а дергда.

Социализман дунен системана эггара тIех карагIдаьнна гулакх да шийна чудоагIа мехкаш, цхьаккха юкъера ца боаккхаш, индустриальни дегIадахкар Iалашделга. Капиталистически системе санна кIеззига мара йоацаш индустриальни низ болча пачхаьалкхенаштеи царна бедал лоаттаеча экономически тIехьадисаьча мехкаштеи декъадалар хила йиш яц социализман системе. Цхьайола пачхаьалкхенаш боахама тIехьайисаьхилар чехкка дIадоаккх социалистически системо. ДIаяхача хана тIехьадисаь хинна социалистически мехкаш Iалальмате боккха гIа боккхаш дегIадоагIа индустриализацен новкъа.

Цу гIулакха тIехь дикагIа бола хьоккхам ба сийлахь-йоккха Китай. 1958 шера 10,7 миллион тонн болат даккха аьнна дерригача халкъа боахам болабеннаб мехка чухь, духхьал цхьан шера шозза дукхагIа болат доаккхаргдолга да из. Китаян Коммунистически партен VIII-ча съезда шоллагIча сессе укх гаргарча 15 шера чухь промышленни продукцен кертера тайпаш арахецара хьакъехьа Англена тIехьакхе аьнна оттадаь декхар лаьрхIачул массехказа чехкагIа кхоачашдеш латт. КIора баккхара хьакъехьа 1958 шерехьа а Англел хьалха яргья из. Халкъа Китае хьалъеш латт 1.000 йоккха промышленни объект, бIаьш эзараш кагий промышленни предприятеш.

ХIара социалистически мохк дегIабар ерригa социалистически система чIоагIъялар да. 1958 шу долалуш социалистически пачхаьалкхенаша дунен тIа йоаккхача продукцех кхоалагIа дакъа продукци йоаккхар. 1959 шу долалуш социализман системо йоаккха продукци дунен тIа йоаккхача продукцен 37-38 процентага кхоачаш хургья. Социализман системе чу дунен тIа бахача нахах 35 процент нах бахаш хилара лоархIам бича, атта ховргда капиталистически мехкашка йоаккхачул социалистически мехкашка бахача наьха цхьан сага сих промышленни продукци дукхагIа йоаккхилга.

Хьалхехьа а даьча лоархIамаша хьахьокх, 1965 шу йисте доаллаш СССР-е ворхI шерара план кхоачашъярах, халкъа демократически дуккхача мехкашка перспективни планаш кхоачашъярах социализман дунен системага хургья дунен тIарча ерригача промышленни производствон аханел дукхагIа яр, вешта аьлча промышленни продукци арахецара хьакъехьа социалистически система капиталистическичул тIех хургья.

Социалистически мехкий промышленни производство хадданза дегIайоагIаш хиларо материально хьаллоац социализм дунен тIа шерлуш хилара, цун низ чIоагIлуш хилара исторически гIулакх.

Дунен социалистически система чехкка дегIа а йоагIа, кот а ювл. Из иштта чехка дегIаяр юхатоха низ бац дунен тIа. Социалистически сийлахь-йоккхача лагера низ чIоагIбар — машара а социализман а гIулакх юххера котдаргхиларах бола бизза тешам лерхI берригача мехкашкарча къахьегамхоша.

И. ДУДИНСКИЙ.

Газеташ трамваяшка дохк

Безамца цецбаьнна бар № 44 йолча 6-ча маршрутах лелача трамвай чу хинна пассажираш кондуктора Павловас билеташ дохкарца керда газет эца аьнна пассажирашка аьлча.

— Ер гIулакх да, — аьлар мясокомбината болхлочо нов. Нарковс, керда газет хьа а доаржадаь, — Малав-хьогI ер дагадехар.

— Тхо, комсомольцаш да, — аьлар куро елакъежача кондуктора.

Цу ханна тIехьарча вагона чу билеташца цхьана чуийнна керда газеташ дохкаш яр кондуктор комсомолка Санина. ХIаьта № 39 йолча трамвайна чу наггахьа мара пассажир висацар кондуктораша Долгушинаси Соколоваси дохкаш дола газеташ ца ийдеш.

— Трамваяшка газеташ дохкилга тха балха аьттув болаши пассажирашта пайданеи да, — йоахар Долгушинас.— Нагахьа санна пассажиро билет эцар духьа а тхога сом хьаделча, тхо цкъаза юхадала къаьста ахча а доацаш дусар. ХIанз пассажиро газеташ а эц билеташца цхьана, цудухьа тха балха юкъе къаьста ахча бахьан долаш цIаккха хало хилац. ХIаьта пассажираш дIа-юха баха хало ла а ца езаш сецца газеташ эца а керда хоамаш ха а йиш йолаш ба.

Цу гIулакха кондуктораш меттел пассажираш а чIоагIа раьза ба.

ХIаьта из гIулакх доладелар иштта. «Правдан» цхьан номер тIа комсомольцаша дийшар Москве трамваяшка дохкаш газеташ хиларах.

— Ваи а вIашагIдолларгда трамваяшка газеташ дохкилга,—аьнна соцам бир трамвайни треста комсомола комитете.

Кагирхой хьа а гулбаь, царца дагабайлча, цар мога а даь тIаийцар из гIулакх. Комсомольцаша шоаш баьча соцамах хоамбир «Союзпечата» кулгалхошка. Уж а раьза хилар цу гIулакха.

Сецца, трамвааш болх бе араялалехьа, диспетчерске хьа а дайя, кондукторашка дIалу газеташ.

Дувца эшаш а дац из гIулакх башха дика долга. Из шерагIа даржар ловргда вайна хIанзчул тIехьагIа.

Н. ШИПУЛИН.

Кхы а дикагIа къахьегама толамаш даха

Саясановски районерча кулгалхоша дика вIаштIехьадаьхад Казахстанереи Киргизереи цIабаьхка нах балхашка дIанийсабарах, царна чуховша фусамаш тоаярах дола гIулакхаш. ХIанзалца хьа 3920 дезал цIабаьхкаб цу районе. Партеси Правительствоси цIабаьхкача нахага керда цIенош хьалдайта, къаьна дараш тоадайта, доахан эцийта, аьнна дикка ахча хьахийцад царна. Цудухьа цига шин шера 1040 керда цIа хьалдаьд, 2378 дезало хьайбаш ийцад, цул совгIа нах дикка балхашка дIатар а беннаб. Цу района колхозаша шура дIаялара шера йоагIа план кхоачашъяьй Царех я А. Шерипова цIерах йола колхоз. Цу колхозо хьайбашта эша доакъар тоъал Iалащдаьд: 5980 центнер йоли 348 тонн силоси кийчъяьй. Во лелац «XVIII партсъезд» яхача колхозе а хьайбашта эша доакъар Iалащдара, хIаьта царна гIишлоштоаяра дола балхаш. Цу колхозо 1564 центнер йол Iалашъяьй, ши эзар тонн силос еллай, шура яккхара план а дикка кхоачашъяьй.

Иштта дика лел балхаш Ленина, Орджоникидзе, Кирова цIерахча колхозашка а.

А. ИСАЕВ.

Редактора зам.
Дж. ХАМАТХАНОВ.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерахча кинотеатре. Йоккха зал — **«Хала ираз»**. Долалу: 9.30, 11.30, 3.30, 5.30, 7.30, 9.30.

ЗIамига зал № 3 — Берий сеансаш. **«Шинки турпалхой»**. Долалу: 9.15. **«Мультипликационни фильмай сборник»**. Долалу: 11.15.

«Гаьнарча бердаш тIа». Долалу 1.15, 3.15, 5.15, 7.15, 9.15.

1 декабре денз ерригача 4 зала чу хургда **«Безараш вIашагIкхетар»** яха мексикански керда художественни фильм.

«Даьхе» яхоча кинотеатре»

«Хала ираз». Долалу: 9, 11, 1, 3, 5, 7. 9.

Г. Грозне, ул. Комсомольская, № 11 вахача **Гридилев** Ивана Егоровича, цу цIагIа яха **Гридилева** Евгения Петровна йитарах дола дош суде деннад.

Дош дувцаргда г. Грозне Орджоникидзевски района халкъа суда 2-ча участке.

РЕДАКЦЕН АДРЕС: г. Грозный, Сталина уцила, 23, телефонаш: редактора—2-41-23, редактора зам.—2-07-01, партийни вахарен письмойи отделий — 2-25-72, корректорске — 2-30-91.

СФ03391. 1918 шерарча 11-ча августа цIерах йола типографи, Революцен проспект, 30/3. Заказ № 7398.